

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 8.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

== V upravnih listih: ==
Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENE

== inserati: ==
Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

== Izhaja: ==
vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma so ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Slovanskim gasilcem pozdrav!

V naši slov. prestolnici se danes in jutri zbero gasilci iz vseh slovanskih pokrajin, da se med sabo spoznajo, pogovore in navdušijo za nadaljnje delo bližnjemu v pomoč. Ni ga, komur bi gasilski rog in drdranje gasilskih voz ne stisnil srca v tistem strahu in ni ga, ki bi hvaležno ne občudoval mož, ki hite na mesto nesreče, pripravljeni, da otmo življenje in premoženje bližnjega, pa naj bi jih to stalo tudi lastno življenje. To je junaštvo, to je plemenitost, pred katero se moramo klanjati vsi. Zato je velika čast za mesto Ljubljana, da so jo ti možje ljubezni do bližnjega izvolili za svoje zbirališče; pozdravljamo jih iz vsega srca in želimo, da bi jim ti dnevi, ki jih prežive v našem mestu, nudili mnogo zadoščenja in priznanja za njih človekoljubna stremeljenja. Želimo tudi obilo božjega blagoslova njih posvetovanjem, da bi bila plodovita za razvoj gasilske misli in gasilskega poslanstva in bi rodila bogat sad. Vzvišenemu spominu njih na gasilskih poljanah padlih tovarišev pa kličemo: Slava! Pa ne samo kot pionirje na polju človekoljubja pozdravljamo gasilske goste, marveč pozdravljamo jih tudi kot mile nam slovanske brate! Ako kje, je slovanska vzajemnost opravičena na polju človekoljubja in visoko vzvišena nad vsako frazato hinavščino. Zato gre nam vsem prav od srca naš slovenski pozdrav, ki ga s tem nudimo slovanskim gasilcem ki so prišli proslaviti 40letnico ljubljanskega gasilnega društva. Bog jih živi! Narodu — na pomoč!

To so liberalci!

Bilo je lani. Španske čete so odhajale v Maroko, da se bijejo za kralja, v Barceloni pa je temna drhal zanesla samostane in cerkve, jih plenila in morila nedolžne device, ki so imele le to na vesti, da so molile Boga in izvrševale dela usmiljenja v imenu krščanstva. Ko se je vrnil mir, je začela svoje delo pravica. Vojaško sodišče je sodilo kolovodje gibanja, ki je imelo namen vreči kraljevo hišo s prestola in proglasiti komuno po blodnjih načelih anrhizma. Tisti pa, ki jebil ves ta na-

črt izdelal do najmanjše podrobnosti, bivši konduktér Francisco Ferrer, ravnatelj »moderne šole«, je bil obsojen na smrt, da zadosti za brezmejno gorje, ki so ga prizadale od njega organizirane morilske in požigalske tolpe barcelonskim žrtvam.

Zdajci pa se je dvignilo vesoljno svobodomiselstvo. Znamenje je dal Pariz, nato je sledil Rim, končno pa še Berlin in — Trst, kjer je narod. delavska organizacija razobesila v znak žalovanja za po pravici ustreljenim poglavarjem barcelonskih banditov črno zastavo. Tudi naši liberalni listi so silovito upili, ker so krogle zadele moža, ki je hotel zanetiti v Španiji ogenj anarhistične revolucije.

In kako so kričali? Rekli so, da je bil Francisco Ferrer usmrčen le zato, ker je bil svobodomislec, čeprav je liberalno ministrstvo Moret na podlagi aktov dokazalo, da je pošteno in nepristransko vojaško sodišče Ferrera obdolžilo in ga obsodilo zgolj zavoju njegovih jasno dokazanih zločinov — poziva h krvoprelitju in javnemu uporu, aranžiranja ustaje in uprizoritve nasilij, plenitev in bombnih atentatov. In če bi tudi vse to bilo res — so upili liberalci — svobodna misel se ne da ubiti in vsa ta vstaja s svojimi grozotami je bila le pojav svobodne misli, ki se ne sme s silo zatirati! Ferrer je bil prerok in glasnik svobodne ljudske volje in vladar v kraljestvu pravičljivih duhov. Njegove »moderne šole« se ne bi smele zapreti, čeprav so v njih učili, da ni ne Boga ne oblasti, njega samega in njegove pristaše bi bilo treba pustiti, da delajo, kar hočejo, da bi se svobodno kresale ideje in užigale plamene nove ere na Španskem.

In padli so po papežu in katoliški cerkvi. Ta je kriva justifikacije mučnika svobodne misli, Rim sam je ukazal ga ustreliti, iz Vatikana je prišlo povelje za vojaško strahovlado. Katoličanstvo, so rjuli, je zopet pokazalo, da je inferiorno, da ne trpi svobodnega poleta razuma, da ne umeva boja misli, da more živeti rimski kadaver dalje le, če Rimu pokorni kralji še tesneje pritegnejo okove, v katere vlepajo pionirje naprednosti in luči!

Koliko so tiste dni vpili! Zdaj pa smo v avgustu 1910. Ni veliko preteklo, odkar so v Montjuichu vojniki namerili repetirke v prsa revolucionarnega kolovodje. Na Španskem je minister liberalcev Canalejas. Ljudstvo ni zanj in ne odobrava njegove politike; poslance v zbornici si je sfabriciral z znanimi korupcijskimi metoda-

mi. Pravzaprav ga drži le kralj, ki se je dal pregovoriti od francoskih državnikov, ki mu za njegove drage športe denar posojajo in angleške protestantovske ženske na njegovem dvoru. To je »moč«, ki stoji za svobodno mislijo gospoda Canalejasa, agenta pariških framašonov.

Ta Canalejas se je polakomnil cerkvenega denarja. Zato bi rad odpravil vse samostane. Toda špansko ljudstvo, ki ve, koliko dobrega je vsekdar imelo in ima od svojih domoljubnih in za gospodarsko povzdigo dežele vsekdar vnetih samostanov, dobro čuti, da Canalejas ne meri toliko po redovnikih, kakor po Cerkvi, saj je sam izjavil, da je njegov cilj ustvariti take razmere kakor so na Francoskem.

Špansko ljudstvo je tedaj dejalo, da je treba povzdigniti glas in vladi v Madridu dopovedati, da ogromna večina prebivalstva nikakor ni njenih misli. In sklenili so katoličani v Kataloniji, Navarri, Baskah, Asturiji, Galiciji in Leonu, da prirede v San Sebastianu in Bilbau veliko manifestacijo, da protestirajo zoper kršitev konkordata in zahtevajo od vlade, da se pošteno sporazume z Vatikanom glede svojega cerkvenopolitičnega programa, kakor to izrecno določajo državne temeljne povelje.

Kaj se je zgodilo? Canalejas je takoj mobiliziral polovico mirovnega prezenčnega stanja armade, poslal je v San Sebastian in Bilbao na tisoče vojaštva, shod prepovedal in izjavil, da bo zbiranje katoliškega ljudstva, če treba, zabilil z najkrutejšo in najbrezobzirnejšo silo.

In kaj so katoličani naredili? Ali so plenili po ulicah, zažigali hiše in pometalni mrličje iz rakev kakor so to storili sedanji pristaši Canalejasa v Barceloni? Ne! Še zbrali se niso! A bajonetni so se že svetili po San Sebastianu!

In svetovno liberalno časopisje? Ali se je morda, kakor za časa usmrčenja Ferrera, zgražalo dan tem nasiljem, ali je reklamiralo svobodo mišljenja za baskijske katoličane, ali se je ogorčevalo, da hoče Canalejas zadušiti svobodni glas ljudstva? Kaj še! Hvalilo je in povzdigovalo moža, ki je mobiliziral vse policaje, žandarje in vojnake zoper ljudstvo! In tisti, ki se niso nič zgražali na tem, da je Ferrer hotel vreči s prestola Alfonza in učil umor vladarjev in oblastnikov, so zdaj psovali špansko katoliško ljudstvo, da se upira politiki moža, ki je od danes do jutri! In namesto, da bi Canalejasu zaklicali: Spo-

štuj svobodno misel!, so ga še ščuvali, češ, še več bajonetov zoper katoliške in mu ploskali, češ, še več bajonetov zoper katoliške kmete!

Taki so liberalci! Toliko so vredne njihove fraze, tako so dosledni, tako se lažejo in postavljajo sami sebe na glavo! Kakor na Španskem, tako povsod, tako tudi na Slovenskem.

Zakon proti razkosavanju zemljišč.

Na Bavarskem je končno sprejet zakon proti razkosavanju zemljišč, ki ima za kmečki stan tri važne določbe. Po zakonu se mora vsako prodajo zemljišča naznaniti oblastem, prodajalec ima pravico zahtevati proti povrnitvi kupnine zemljišče nazaj, posojilnice in hranilnice kakor tudi občine imajo pri prodaji med kupci prednost. Samoobsebi umevno je, da je od strani židovskih prekupcev bila močna opozicija proti zakonu. Bavarska poslanska zbornica je sprejela zakon z 106 glasovi proti 12 liberalcem. Čudno je, da so liberalci povsod proti kmečkim koristim. Sedaj je zakon sprejel tudi državni svet, s čemur je postal pravomočen. Državni svet je sprejel zakon z 38 proti 28 glasovom. Močna opozicija proti zakonu kaže, kak hud boj se je bil proti razkosovanju zemljišč, ki je nekaterim oderuškim bogatašem obrt. Drž. svetnik grof Preysing je n. pr. ugovarjal kot vodja opozicije, da novi zakon posega v pravice svobodnega razpolaganja s svojim imetjem. Ta ugovor je tudi ugovor odvetnikov na celem svetu, ki imajo od razprodaje in razkosovanja kmečkih posesti znatne dobičke. Zakon proti razkosavanju zemljišč je z narodnogospodarskega stališča popolnoma upravičen, ker ovira, da ne postane kmečki stan popolnoma proletarski. Največja pa je bila opozicija proti kupni prednosti Reiffeisnovih posojilnic, češ, da bo s tem padla vrednost posesti. Ugovor temu je, da kmečke posesti niso nobeno blago, usnje ali pa kako kolonialno blago, ki roma iz rok v roko in brez prekupcev zemljišč bo lahko živela država kakor tudi kmečki stan. Krščansko misleče stranke na Bavarskem pa tudi nameravajo ustanoviti centralno posojilnico, ki naj bi skrbela da imajo kmetijske podružne posojilnice vedno na razpolago dovolj kapitala, da morejo vršiti nalogo, ki jim jo nalaga novi zakon. Tudi v posameznih kronovinah v Avstriji je do-

LISTEK.

Iz bakterijologije.

Lansko leto sem poslušal neko predavanje o bacilih, čegar vsebino sem nekoč podal v podlistku »Slovenec«. Dotično predavanje me je tako navdušilo, da sem se začel marljivo pečati z bakterijologijo ali vedo o bacilih.

Morda me bo pa kdo vprašal, kaj me tako zanima na bacilih, da sem jih pričel študirati? Na to mi ni lahko odgovoriti.

Bacili sami na sebi gotovo ne, že radi tega ne, ker so tako majhni. Kar je majhnega, ne vzbuja simpatij, saj skušam to na svoji lastni osebnosti. Ljudje hočejo imeti pred vsem močne zunanje vtiske. Naj bi bila roža še tako lepo razvita, toda majhna kot materina dušica, nikdo bi je ne pogledal. Lepi bacili tudi niso, razumni tudi ne in ko risti ne prinašajo nobene.

Zakaj se torej ljudje zanje zanimajo?

Menda iz nobenega drugega vzroka, kakor: ker so moderni. Vsak čas ima namreč svojo modo, kakor v obleki, tako tudi v umvstenosti.

Svoj čas smo se navduševali za »Jurija s pušo«, zato, ker je bilo to mo-

derno. Pozneje smo ustanovili dijaki med sabo tajno društvo in smo kovali pesmice, ker je bilo moderno. Nato so postale po vrsti moderne najraznovrstnejše vede: socijalizem, evolucijonizem, materijalizem, anarhizem in slednjič modernizem sam, brez objekta in brez subjekta, sami pravcati nagi in absolutni modernizem.

Veda prihodnosti ali moderno moderna veda je pa bakterijologija. Povem vam, da človek, ki v najbližji prihodnosti ne bo znal v kavarni »Pri slane kifeljčku« ali pa v gostilni »Pri pohanem kostrunčku« govoriti o bacilih, ne bo več moderen človek. On bo nazadnjak, črnež, filister, mobovec in ne vem kaj še. Ravno tako, kakor kdor bi svoj čas ne prisegel na »Jurija s pušo«. Radi tega sem se začel začasa pečati z bacili.

1. lačni bacili.

To je eden izmed najbolj razširjenih in najbolj navadnih bacilov naše dobe. Podvrženi so mu vsi ljudje vsake starosti in stanu. Častniki bolehajo na njem redno v zadnji tretjini meseca. V teh slučajih prihaja »burš« v prodajalnico kupovat sira »za desert za gospoda poročnika«. Od prvega dalje je pa dober obed tudi brez »deserta«.

Pri gospodičnih veljajo »lačni bacili« za skrivno bolezen, ki se ne sme

razodeti v boljši družbi. Ako jo je pa ravno treba imenovati, se ji dá kakšno drugo, lepše ime. Reče se n. pr. »migrina« ali »pomanjkanje krvi« ali »srčna napaka« ali kaj podobnega. Svet mora namreč misliti, da žive gospodične samo od solnčnih praškov in od cvetlične vonjave.

Jako močno so temu bacilu podvrženi dijaki, vendar jih baje ne ovira posebno pri učenju. Nekdaj je vladalo celo mnenje, da se dijak, ki ima »lačne bacile« uči bolje od sitedga. Rimljani so imeli pregovor: »Plenus venter non studet libenter« (poln trebuh se ne uči rad). V nekaterih samostanih se je nahajal v srednjem veku po obednicah verz:

»Coena levis
vel coena brevis
fit raro molesta.
Magna nocet,
medicina docet,
res est manifesta.«

(Večerjica majhna, večerjica kratka, ne dela neprijetnosti. Velika pa škoduje, zdravilo tako trdi, stvar je vsem znana.) Nemški pesnik Schiller je pa povedal:

»Solang' noch nicht die Welt
Philosophie zusammenhält,
hält sich der Welt Getriebe
durch Hunger und durch Liebe.«

(Dokler še filozofija sveta skupaj ne drži, sta lakota in ljubezen gonilne moči, ki vodita svet.)

Nemški pesnik je s temi besedami povedal brez dvoma veliko resnico. Po mislimo, kaj bi bilo na svetu, ako bi ne bilo lakote? Mesarji bi morali prosjati, peki stradati, kuharice bi se posušile, natakari bi se morale preseliti na luno. Dijaki bi se ne učili, pesniki bi ne kovali zaljubljenih pesmic, pisatelji bi si ne izmišljevali romanov, slikarji bi ne slikali, pevci ne peli, godci ne godli. Z eno besedo: cela omika bi naenkrat propadla. Uradniki bi ne pisali, učitelji ne učili, kmetje ne orali, služkinje ne snažile. Skratka, zavaljala bi popolna anarhija. Ne bilo bi več razločka med gospodom in med delavcem, med sitim in med lačnim človekom.

Kakor so torej »lačni bacili« neprijetni posameznikom, vendar se mora priznati, da so v splošni uredbi človeške družbe nekaj neizogibno-potrebne, — potrebno zlo.

Narava je pa še tako modro naredila, da ima vsako bitje na zemlji svojega uničevalca, ki skrbi, da se dotična stvar preveč ne pomnoži in ne dela prevelike škode. Purani uničujejo kobilice, ptice pevke gosenice, ženske pokončujejo bolhe. Uničevalec lačnih ba-

bro razvito Reiffeisnovno posojilništvo, čegar pomen bi postal znatno večji, ako bi se mu izročila kaka naloga, kot na Bavarskem. Ako bi se Reiffeisnovkam dovolilo, dajati tudi hypotekarni kredit, bi se storil v Avstriji velik korak naprej in doseglo bi se, da bi uspešno deloval tudi enak zakon v Avstriji, kadar bi se sklenil.

Na Sv. Goro.

Dne 24. t. m. priredi krščansko misleče učiteljstvo na Goriškem izlet na Sv. Goro, kjer bo imelo tudi svoje zborovanje. Povabili so Slomskovo zvezo, naj se pridruži. Naši goriški somišljeniki živé sedaj v podobnih razmerah, kakor so bile pri nas pred nekaterimi leti. Vse jim je nasprotno. Zato je potrebno, da poletimo v njihovo sredo, da bodo videli, da niso osamljeni in jih navdušimo za nadaljni boj. Iti nas pa mora mnogo. Lani smo bili na Brezjah, letos pa pojdemo na Sv. Goro, kamor gredo vsako leto tisoči Slovencev poklonit se nebeški Kraljici! Iz Ljubljane se odpeljemo dne 23. avgusta ob 9. uri 26 minut do Lesec kamor pridemo ob 11. uri. Potem gremo peš na Bled, kjer bomo obedovali. Po obedu se peljemo na otok in potem se odpeljemo z osebnim vlakom ali pa z brzovlakom v Gorico. Ker bo treba skrbeti za prenočišča v Gorici itd. prosim, da prigrisajo svojo udeležbo kolegije pri gdč. Pol. Fatur v Ljubljani, Kapit. ulica, tovariši pa pri podpisnemu. Na svidenje!

V Dobropoljah, 11. avg. 1910.

Fr. Jaklič.

Blagoslovljenje „Društvenega doma“ v Domžalah.

se vrši, kakor se je že pred daljšim časom naznanilo, 28. avgusta. Spored bo sledeči: 1. Ob pol deveti uri dopoldne sprejem gostov pred »Društvenim domom«. 2. Ob deveti uri pridiga in sveta maša v župni cerkvi v Domžalah. 3. Ob pol 11. uri slovesnost pred »Društvenim domom«: a) »Naprej zastava slave«, zl. Dav. Jenko, domžalska godba, b) nagovora obeh poslancev okraja: deželnega poslanca dekana Iv. Lavrenčiča in državnega poslanca dr. J. E. Kreka; c) »Ave Maria«, šestglasni mešani zbor s spremljevanjem godbe iz opere »Gorenjski slavček« zl. A. Foerster, društveni zbor; d) blagoslovljenje »Društvenega doma« po premilostnem g. prelatu generalvikarju Janezu Flisu. 4. Ob 12. uri korporativen obhod vseh društev z godbo skozi Domžale. 5. Ob 1. uri kosilo. 6. Ob tretji uri popoldne pete litanije. 7. Ob 4. uri javna telovadba Orlov kamniškega okrožja. Prav vladno se vabi vrle Orle, da se tudi druga okrožja te telovadbe kar največ mogoče udeležijo! 8. Ob pol 6. uri velika ljudska veselica: koncert domžalske godbe, nastopi raznih pevskih društev, šaljiva loterija, jux-bazar itd. 9. Ob pol 9. uri zvečer razsvetljava »Društvenega doma«, zažiganje umetnega ognja. — Slavna društva, vrli Orli, vsi prijatelji slovenske krščanske - socialne organizacije, pridite ta dan v Domžale! Svoj

prihod pa naznanite čimprej na naslov »Kat. slov. izobr. in podporno društvo v Domžalah«. Naznanite tudi, če pridete z zastavo. Na svidenje 28. avgusta v Domžalah! — Odbor.

Slavnesi Orlov vipavskega okrožja.

Iz Vipave se poroča: Vipavsko okrožje Orla je dne 7. avgusta t. l. zopet zbralo svoje moči v Šturijah pri Ajdovščini. Mlado je okrožje, a mladi telovadci so vzorno disciplinirani. Bližnji odseki so se zbrali v Šturijah in odkorakali na kolodvor v Ajdovščino. Bilo je 40 članov v kroju in veliko neuniformiranih. Z vlakom je došlo v Ajdovščino 80 uniform. članov. Pod vodstvom brata Kržana so v predelkih odkorakali skozi Ajdovščino v Šturije na trg, kjer je bil pred krasnim slavalokom sprejem. Govoril in pozdravil je Orle preč. g. župnik Kromar. Jedro govora je bilo: Vroča so tla, od koder ste, vroča so tla, po katerih ste hodili, vroča so tla tudi deloma, na katerih stojite — ali vroča so tudi vaša srca — — — Odzdravil je br. Kremžar z ognjevitimi besedami. Uvrstili smo se pred cerkvi, kjer je bila služba božja. Sveto opravilo je imel preč. g. Kromar, stregli so uniformirani Orli. Cerkvini govor je bil navduševalen za vse Orle. Pri sv. maši je igrala vojaška godba. S tem je bilo dopoldansko slavlje končano. Točno ob 1. uri po obedu so se Orli zopet zbrali in odkorakali k litanijam. Po litanijah je bila telovadna skušnja. Bila pa je že toliko popolna, da marsikaka javna telovadba tako ne izpade. Ob 4. uri popoldne je bila napovedana javna telovadba. Množice ljudstva so prihajale od blizu in daleč. Nastalo je nekoliko vetra in vsul se je gost dež. Gostje so po večini ostali po bližnjih gostilnah, in čakali na javni nastop. Dež je pojenjal. Ob pol 5. uri so se zbirale zopet množice okoli telovadišča. Bilo je 80 telovadcev, ki so prikorakali na telovadni prostor. Lepo strumno korakajo po krasnem telovadišču, v različnih rajalnih podobah, dokler ne obstanejo v osmerostopu, pripravljeni za proste vaje. Izvajale so se štiri vaje elegantno, tako, da je bil buren aplavz občinstva zares na mestu. Po rajalnem odhodu se uvrste telovadci k orodni telovadbi. Hitro so postavili telovadci 2 droga in 1 bradlo. Ker je zopet začelo rosljati, se ni moglo dosti pokazati na orodju. Vendar pa so bile vse vaje vzorne. Pride točka, ki še ni tukaj poznana, namreč moreška. Telovadci, namenjeni za moreško odidejo. V kratkem prikorakajo nazaj na telovadišče, držeč vsak dve sablji. Naenkrat obstanejo — godba zaigra koračnico, ljudje ostrme in navdušeno ploskajo, ko se konča prva vaja. Nato slede druga in tretja. Vedno veliko navdušenje; saj so pa tudi ti telovadci, 24 po številu, izvajali res nekaj lepega, nekaj interesantnega. Lep rajalni odhod je zaključil z vsemi telovadci javno telovadbo. Po javni telovadbi se je vršila prava ljudska veselica istotam.

Hvala gostom, ki so prihiteli na slavnost, hvala vrlim bratom Orlom, iskreni

na hvala šturskim mladenkam za krasne šopke, delo in trud, vsem prijateljem, ki so razobesili zastave, posebno v Ajdovščini in v Šturijah najiskrenejša zahvala. — Omenjamo tudi, da se je nasprotna stranka še dostojno obnašala. — Tudi ta okrožni nastop nam je dokazal, da se v naših telovadnicah res dela vztrajno, navdušeno. Prepričani smo, da so dobili naši ljudje in nasprotniki s tem nastopom Orla — pravo sliko, po kaki poti da koraka Orel. Na zdar!

Jeseniške novice.

j Slovenska dijaška zveza. Jutri ustanove gorenjski dijak na Jesenicah podružnico »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko. Jesenice naj ob tej priliki pokažejo, da visoko cenijo nadejalno idealno slovensko dijaško mladino, ki je up naše prihodnosti; naj z odprtimi rokami sprejmejo sinove slovenskih mater, ki se pripravljajo za službo slovenskemu ljudstvu; naj jim radevolje postrežejo s stanovanji in naj svoje spoštovanje pokažejo tudi s tem, da razobesijo zastave. Naj bi slovenski dijak na Jesenicah ponesli prepričanje, da ljudstvo ceni tiste, ki se s trudom in naporom hočejo posvetiti službi svojega naroda!

j Vabilo na ustanovitev podružnice »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko dne 14. t. m. na Jesenicah. Spored: ob tri četrt na 8. zjutraj odhod od kolodvora v cerkev; ob 8. uri sv. maša (služi tov. J. Klopčič) in cerkvini govor preč. g. A. Skubica; ob 9. uri zborovanje v »Delavskem domu« S. K. D. D., otvori in vodi podpredsednik S. D. Z. t. iur. Jos. Basaj z dnevnim redom: a) »O namenu in pomenu podružnice S. D. Z. za Gorenjsko«, poroča tov. iur. Jak. Mohorič; b) »Katoliški lajik in verska ideja« govori teolog Matej Vilfan; c) čitanje pravil in volitev odbora; d) slučajnosti. — Ob eni uri popoldne skupno kosilo (kraj se naznanil pri dopoldanskem zborovanju). Od 4. do 6. ure javna telovadba jeseniškega telovadnega odseka s sodelovanjem gorenjskega kat. narodnega dijaštva in eventualnih zastopnikov gorenjskih telovadnih odsekov pred »Delavskim domom« S. K. D. D. — Zvečer ob pol 8. uri v »Delavskem domu«: a) pozdravni govor (phil. Lovro Sušnik, predsednik »Danice«); b) narodna igra v treh dejanjih »Stari Ilija«, spisal Ig. Borštnik; c) prosta zabava. Pred in med igro svira slavni »Orkester delavskega društva«. Na to veliko slavnost vabimo najljubše vse dijake somišljenike in pa vse prijatelje kat. narodnega dijaštva. Na svidenje na Jesenicah dne 14. t. m. — Za pripravljalni odbor: cand. iur. Ivo Pokorn, predsednik, teolog J. Mohorec, tajnik.

j Javna telovadba. Jutri popoldne od 4. do 6. ure pa priredi ob priliki dijaškega zborovanja jeseniški Orel s sodelovanjem dijaštva javno telovadbo pred Delavskim domom na Savi. Pri telovadbi se prvič na Jesenicah proizvaja tudi moreška, vaje s sabljanjem, ki bo gotovo posebno zanimala. Ob slabem vremenu se vrši telovadba v dvorani Delavskega doma.

j Jutri zvečer točno ob pol 8. uri bo v dvorani Delavskega doma pozdravni govor, na kar dijak v zvezi s našimi igralci uprizorijo igro »Star Ilija«. Blagajna se odpre ob pol 7. uri zvečer. Pred in med igro svira orkester katoliškega delavskega društva. Vstopnina je navadna, prebitek pa je namenjen novoustanovljeni podružnici »Slovenske dijaške zveze«.

j Kar smo pričakovali, to se je tudi zgodilo. Veliki sokol Hauptman na Jesenicah, ki v vseh jezikih ponuja svojo črno vino, je pretekli teden nalepil na svoje okno lepak: »Črno vino — bor te ketel!« Ljudje so se temu pomilovalno nasmihali, češ, Hauptman ima na praksi vedno — pustni torek. Da je bil smešnost popolna, je pa Hauptman na drugo okno prilepil podobo Husa na gromadi. Ljudje so postajali okrog njega hise in se smejali.

j Zakaj se socialni demokratje ni so udeležili zadnjega javnega shoda za slovensko šolo na Jesenicah? V »Napreju« pravijo: »Ker smo spoznali župnikove nakane, zato se shoda nismo udeležili.« Rdeča gospoda, bodite od kritosrčni in povejte pravi vzrok, zakaj niste prišli. Ker vam je neki gospod v tovarni rekel, da ne idite na shod, in vam je nekoliko požugal, vam je rdeče srce zlezlo globoko doli v hlače do tja, kjer so spodnje hlače zavezane ob gleč njih. Omenjeni gospod je pač moral vedno dobro poznati, zato se je lotil vas, da čim se ob naše delavce niti obregne ni upal. Vi se še nikdar niste resno zavzeli za kako stvar, ki bi bila v korist vsemu delavstvu, ker ste preveč sebični. Ako vam »klerikalci« prinesejo na krožnik, potem boste pač jedli in vpili, da ste skuhali vi! Saj se poznamo!

j Farba! »Naprej« zopet piše: »Ker so naši klerikalni poslanci preprečili delovanje državnega zbora z obstrukcijo, zato je ministristvo kratko odgovorilo, da svet (za šolo) ni na prodaj. Zopet farba! Mi pa povemo odkrito: Ker so se nekateri sociji udali nemškemu »Vol'sratu«, so si v deputaciji k železniškemu ministru in mu rekli, da ne da prostora za šolo, ampak naj ta prostor zazida s personalnimi hišami da Jesenice ne dobe velike slovenske šole! To je istina, da so sociji pljunili v svojo lastno skledo! Če bodo pa sociji od tega pljunka postali debeli, jim b pokazala prihodnost!

j Izlet. Vsa društva na Jesenicah ki slone na načelih S. L. S., prirede dne 4. septembra izlet na Šmarno goro. Na tančnejše sporočimo svoječasno.

j Jeseniški sokol na kranjskogorskem kolodvoru, vračajoč se iz požarnobrambo - cirilmetodarske veselice železniškemu blagajničarju: »Prosim karto!« — »Kam izvolite?« — »V Kranjsko goro.« — Pavza. — »Toda, gospod, saj ste v Kranjski gori!« — Premišljevanje. — »A pardon, hočem reči v Rateče!« — Sinek od zadaj in dvoumeren pogled blagajničarja od spredaj. — »Toda, gospod, ta vlak ne gre v Rateče, ampak pride iz Rateč in gre na Jesenice.« — Naporno tuhtanje. »Tako! Kranjska gora, Rateče, Jesenice — Ja res, na Jesenice bi rad šel. Četrta razred prosim.« — »Tukaj, prosim, — 90 vinarjev.« — Priča razgovora.

cilov se imenuje kuhar ali kuharica. To so bitja, ki spadajo v vrsto ljudi, drže se večinoma po kuhinjah, so navadno precejšnjega telesnega obsega in hudega značaja. Kuharica se najde večkrat v družbi vojaka.

Sedež »lačnih bacilov« so navadno notranjosti človeškega telesa, včasih se je menilo, da trebuh, dandanes pa prevladuje mnenje v olikanih krogih, da želodec. Gospodične pa pravijo včasih, kadar imajo »lačne bacile«, da jih srce boli.

Najboljše sredstvo zoper »lačne bacile« so žganjci ali pa kranjske klobase. Narava je dala pa še celo vrsto drugih izdatnih sredstev, kakor: fižol, krompir, kruh, meso, mleko, močnik kaša itd. Kadar pa ni teh in tem podobnih sredstev na razpolago, si je treba pomagati na drugačne načine. Nekateri kade cigarete, drugi si bolj pritisnejo pase, zopet drugi gredo spat.

Dasiravno je vsak človek podvržen tej bolezni, vendar so ji nekateri stanov posebnost izpostavljeni. Omenil sem že častnike in dijake. Omeniti je še učitelje in učiteljice, komptoristije in blagajničarke, glediške umetnike i. dr. Učiteljski stan trpi kronično na tej bolezni. Da bi se temu odpomoglo, je postavilo naučno ministristvo posebno komisijo, ki ima nalogo, preiskati vzroke »lačnih bacilov« med učiteljskim stanom. V to komisijo pripadajo med drugimi: načelnik državnega kemičnega preizkušnišča, predsednik osrednje avstrijske živinorejske zadruge, načel-

nik centralne vremenske opazovalnice in šef zdravstvene sekcije v ministristvu ter predsednik pogrebne bratovščine na Dunaju. Čuje se, da namerava v svrhu boja zoper te bacile narediti 13 novih bojnih ladij in naložiti davek na krompir. Baje je ministristvo tudi že nakupilo 342 hrvaških opank, katere namerava razdeliti med najpotrebnejše učiteljice naše države, da se odpomore učiteljski bedi. V par letih bodo končane tozadevne kanclijske formalitete in potem se bodo opanke lahko pričele razdeljevati. Prošnje, opremljene s kolkom za dve kroni, je vložiti na ministristvo zunanjih zadev, boleznij bolj akutno. Navadno zbole sredi meseca in bolezen traja do prvega. V najskrajnejšem slučaju se gleda, da se dobi v gledišču kako jedilno ulogo.

Gospodične dobe od teh bacilov tenak stas in melanholično-sentimentalen obraz, kar povzroča pri dijakih večkrat takozvane »zaljubljene bacile«, o katerih pozneje.

Veliko ulogo igrajo pri razširjevanju »lačnih bacilov« mesarji in peki. Prvi, ker prodajajo predrago meso, drugi pa, ker pečejo premajhne žemlje. G. Žirovnik je obetal v svojem programu, ko je kandidiral za državni zbor iz ljubljanske okolice, da hoče, ako bo izvoljen, podržaviti vsa živila. To bi bilo brezdvoma najboljše sredstvo zoper »lačne bacile«. Podržavi naj se krompirček in petersiljček, krave in dekle, kuharice in natakariče, peki in mesarji.

Se bolje bi pa morda bilo, ako bi se pri nas upeljal sistem, ki vlada v Indiji Komandiji, da tekajo po ulici pečeni prašički z vilicami in nožem v hrbtu, tečejo reke iz masla in stoji gore iz sira. Dokler pa tega ni, naj bi vsaj država kupila neko število »lončkov kuhaj« ter jih razdelila med potrebne ljudi.

»Usak let pride kašna druga nadloga čez nas. Keđr nas šona trsna uš, pride nad nas strpena rosa; če ni kebru let al pa gusenc, nas pa sukolsk župari nadlegujeja. Tku ni nekol konca nadlog!« Tku je jamru unkat dol pr Česnuvari na Dulejnsk cest en Dulejnc in pužiru iz souzam teleči ajmoht.

Men se je mož smilu, ke sm vidu de s župarje tku h src žene; zatu sm prsedu h nemu in ga začeu tulažti, da tu na u večn trpel in de uma hmal tud za župarje znajdl kašn mitl, de s jk uma z glave udpravl.

»Figa boste udpravl,« se je zaderu Dulejnc nad mana in udaru iz pestje pu miz. »Za kua pa za kebre nubenga mitlna na znajdete, al pa za gusence ampak pestete use lepu pr gmah. Ča nam Buh na pumaga, de spumlad mra prtisne in gulazen pukunča, pa nam ubereja zele na njiv in listje na dreves. Župari sa pa še desetkrat huž. Za ure me se še na brigaja, in bl ke gre-dež, b sa nadležn, prou kokr muhe in ker se prkažeja, greja usi glaži u čepine in stoli u trske; nazadnje pa če jm ke rečeš, te pa še uzmerjaja, de nis roda lub, de s klerekalc, nemškutar in Buh vé kaj še use družga, puvrh te pa še naluftaja, de maš dost! In ni še zadost de mama duma preveč te gulazen, pu šilate jh še iz Iblane h nam delat nadlega. Tu se m še ta nar bl fržmaga. Ča pridema mi kmetij u Iblane, se zadrže ma tku kokr se šika in spudob. Va župari nam pa ubrneja kar cela gmajšna narobe in razsajajo, kokr de b jk kdu najeu.«

»Mal narodn je tu; tu je res. A kua pa čma?« sm mu jest prtrdu. »Kamislte, de sma u Iblan kej na bulšem. Kaj še! Le puglejte tamla pu hišne vogleh, kuku sa usi pisan, kokr pajm na kmeth. In tu je use ud župarju Kumj prebauma ena župa, pa se nar

Občni zbor goriške „Zveze“

se je vršil v četrtek dne 11. t. m. ob obilni udeležbi pridruženih zadrug. Ta občni zbor je pokazal, da »Goriška zveza« napreduje mirno in stalno, brez nepotrebnih skokov, brez hvalisajočega ropotanja. Mirni razvoj »Zveze« pa je obenem znamenje enakega vspešnega razvoja cele naše organizacije.

Radi nedostajanja prostora v današnji številki lista, pridržimo si obširno poročilo za prihodnjo številko. Omenjamo pa le sledeče važne podatke. Koncem leta 1909 je štela »Zveza« 70 pridruženih zadrug, sedaj jih ima 80. Koncem leta 1908 jih je imela le 58. Največ je bilo posojilnic, i. s. 43 rajfajzenk in 4 Schultze-Delitschevega sestava, med temi centralna posojilnica v Gorici. Predavanj je imela »Zveza« leta 1909 29. Promet »Zveze« znaša 5.260.516 kron 59 vinarjev, promet v tekočem računu z zadrgami 2.009.516 kron 59 vinarjev; promet s centralno posojilnico 2.192.738 kron 79 vin.

Posojilnice so imele koncem leta 1909 pri »Zvezi« naloženega denarja 1.138.738 kron 23 vin., izposojenega pa 503.538 kron 96 vin. »Zveza« je imela naloženega denarja 669.834 kron 18 vin. Blagovni promet je znašal 185.366 kron 87 vin. V šestih letih je »Zveza« oddala svojim članom 152 vagonov različnih kmetijskih potrebščin. Čisti dobiček se po sklepu občnega zbora priklapi rezervnemu zalogu. Na občnem zboru se je sklenila tudi sprememba pravil. Pri dopolnilni volitvi načelnstva sta bila izvoljena gg. prof. dr. A. Pavlica in prof. dr. K. Capuder. V nadzorstvo so bili izvoljeni vsi člani prejšnjega nadzorstva. Podrobneje se je občni zbor bavil s vprašanjem kletarskih zadrug, glede katerih je obširno poročal načelnik »Zveze« g. poslanec Fon.

V Dol. Logatec!

Na Veliki Šmaren popoldne otvori slovensko katoliško izobraževalno društvo v Dol. Logatcu svoj novi »Društveni dom«. Dolžnost naših somišljenikov je, da to popoldne pohite v Dol. Logatec v čim največjem številu. Društva naj se udeležijo otvoritve z zastavami. Notranjski Orli in odseki pod Ljubljano, ki so ob železnici, so v smislu sklepa Zveze Orlov obvezani, se udeležiti te velepomembne prireditve, na kar še posebej opozarjamo. Slavnost utegne biti ena najlepših letošnjih, saj se vrše zanjo velike priprave. Spored prireditve objavljamo na drugem mestu. Telovadna skušnja je takoj po popoldanskem cerkvenem opravilu med ljudskim zborovanjem. Veselica bo nudila dovolj razvedrila. Na lepem travniku bodo postavljeni šotori; polnoštevilna idrijska godba bode skrbela za glasbeni užitek, pri srečolovu bode lahko vsak poskusil svojo srečo itd., kratka, kdor hoče to popoldne preživeti v prijetni družbi, naj pohiti v Dol. Logatec! Na svidenje!

× × ×

Katoliško slovensko izobraževalno društvo, Orel in »Bogomila« v Dol. Logatcu vabijo k otvoritvi »Društvenega doma«, ki bo na Veliki Šmaren, dne

15. avgusta t. l., popoldne. Spored: 1. Ob 2. uri sprejem in pozdrav bratskih društev in gostov na kolodvoru. 2. Obhod po vasi v župno cerkev, kjer bodo litanije. 3. Blagoslovitev in otvoritev »Društvenega doma« z ljudskim zborovanjem. Govore razni govorniki. 4. Ob 5. uri javna telovadba Orlov notranjskih okrožij: proste vaje, moreška, orodna telovadba. 5. Po telovadbi ljudska veselica na prostem. Petje, godba, srečolov itd. — Pri slavnosti sodeluje slavna rudniška godba iz Idrije. — Bratska društva prosimo, naj pridejo z zastavami. — Vstopnina na telovadišče in veselilni prostor: Sedeži po 1 krono, stojišča po 40 h. — Čisti dobiček je namenjen »Društvenemu domu«, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. — V slučaju neugodnega vremena se vrši slavnost v »Društvenem domu«, kjer domače društvo uprizori igro »Slovanska apostola«.

Premovanje konj.

V Št. Jerneju na Dolenjskem, v sredo, dne 27. julija. Izmed 60 prignanih kobil je bilo 33 premovanih.

V prvem oddelku (kobile z žrebeti) so dobili državne premije s srebrnimi svetinjami sledeči gg.: Franc Zupančič iz Rakovnika 60 K; Josipina Hribar iz Vel. Gabra (Podgabra) 50 K; Fr. Repsel iz Št. Jakoba 40 K; zadržna darila so dobili sledeči gg.: Anton Šlajpah iz Mokronoga 30 K; Franc Kerin, Sv. Križ, 30 K; Franc Starič, Rakovnik, 20 K; Franc Penca, Mokronog, 20 K; Anton Globevnik, Šmarjeta, 20 K; Josip Košak, Mirna peč, 20 K; Ivan Dev, Mokronog, 20 K; Alojzij Vehovec, Žužemberk, 20 K.

V drugem oddelku (mlade zaskočene kobile) so dobili državne premije s srebrnimi svetinjami sledeči gg.: Franc Turk, Ostrog, 60 K; Josip Kalin, Št. Jernej, 50 K; Franc Repsel, Št. Jakob, 40 K; zadržna darila: Janez Krhin, Gradišče, 30 K; Alojzij Bukovec, Velika Loka, 30 K; Franc Fabjan, Gradišče, 20 K; Vodopivec 20 K; Anton Špendal, Biškavas, 20 K; Ivan Majcen, Št. Janž, 20 K; Rudolf Smola, graščak na Grabnu, 20 K; Peter Trojava 20 K.

V tretjem oddelku (eno-, dve, in triletna kobile) so dobili državne premije s svetinjami gg.: Alojzij Šlajpah, Velika Loka, 60 K; Janez Gliha, Velika Loka, 50 K; Janez Trojin, Ostrog, 40 K; zadržna darila: Franc Repsel, Št. Jakob, 30 K; Janez Vrtačič, Pristavica, 30 K; Franc Repsel, Št. Jakob, 20 K; Franc Turk, Ostrog, 20 K; Ignacij Knez, Koludrje, 20 K; Alojzij Pleskovič, Bistrica, 20 K; Matija Miklavčič, Maharove, 20 K; Franc Novak, Breza, 20 K; Janez Avsec, 20 K.

V Novem mestu, dne 29. julija. Izmed 32 prignanih kobil je bilo 23 premovanih.

V prvem oddelku (kobile z žrebeti) so dobili premije s srebrnimi svetinjami gg.: Josip Košak, Mirna peč, 60 K; Alojzij Vehovec, Žužemberk, 50 K; premije brez svetinj gg.: Franc Franko, Mušče vas, 20 K; Franc Gregorič, Strlac, 20 K; Jože Opalk iz Zameškega, 20 K; Franc Štravs, Toplice, srebrno svetinjo.

ščaj in župari so bli tku zaduolen iz usličkem, de sa sklenile use sukolse župe, soje naraščaje še iz usličkem pumnuzit. Vite, prjatu, tku napredujeja iblansk župari. Če pa u Iblan župari tku napredujeja, pol pa ni prou nč čudnga, če maja kurajza tud pu dežel nadlega delat in vas iz sukolsem župam pitat. Mal sma pa tud mi sami uržah, de se sukolseka župa tud pu kmeteh ukul puliva. Unkat sm narajmu u Štepanvas na Cerilmetodarsk veselic, ke sa se župari tud iz sojem uslovskem naraščajam produciral, clu enga uda iz vodstva Sluvsenske Ludske Stranke, enga žepana iz kmetu, umes. Tu je ja ta nar več putuha! Al ke sm ga jest mal nahrulu, pu kua je pršou sm zjale predajat, me je pa še zafrknu, čš: če naš šumišlenike hodja zjale predajat u Iblana na Cerilmetodarsk ruguvilejne, za kua b se pa pol jest, ke sm sam žepan, šajhu. Taka m je u ksiht zabrusu in se naprej pu soje untrholtu. Le tku naprej, pa uma pršli hmal iz cela soja roba tku deleč, kokr je pršou Magro Krepur iz soja kuruza. Jest mislem, de je še ta nar bl varn, če se falena reč preci ud ta zdrave preč dene, de še ta zdrava na rata falena; zatu, ke kulker je men znan, še ni nekol gnju jabuk spet uzdravu, če s ga djau tud u en pouhn koš zdraveh jabuk, ampak segnul sa še zmeri ud tistga samga gniuga jabuka še usi ta druh, ko sa bli zdrau.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

V drugem oddelku sta dobila Jože Študel iz Zaboršta 40 K in srebrno svetinjo ter Ignacij Lendič iz Strlaca 30 kron.

V tretjem oddelku gg.: Matija Banič iz Hrvaškega broda 50 K in srebrno svetinjo; Martin Fabjan iz Čadraža 40 kron; Franc Črtalič iz Grubelj 30 K; po 10 K so dobili gg.: Franc Cirman iz Doba; Franc Franko iz Mušče vasi; Ig. Lendič iz Strlaca; Franc Medved iz Krške vasi in Janez Verbič iz Ostroga.

Srebrne svetinje so dobili gg.: Jože Smuk iz Pehaje vasi; Janez Lenčič iz Mihovca; Janez Štancar iz Karteljovega; Franc Vrtačič iz Zihavega sela; A. Lovšina iz Bele cerkve; Janez Bregar in Jože Lokar iz Karteljevega.

Na teh dveh premovanjih je bilo videti mnogo lepih konj, znamenje, da je dolenski kmetovalec nadarjen in zelo vnet konjerec. Vse priznanje v tem oziru zaslužijo gospa Josipina Hribarjeva iz Vel. Gabra (Podgabra), Franc Zupančič iz Rakovnika, Josip Košak iz Mirne peči in Alojzij Šlajpah iz Velike Loke, ki so razstavili zares krasne kobile z žrebeti in g. Alojzij Šlajpah mlado kobilo.

Ustanovitev telovadnega odseka planinskih Orlov na Šenturški gori.

V nedeljo, dne 7. t. m., je doživela Šenturška gora velepomemben dan; ustanovil se je namreč novi odsek Orlov, vrlih boriteljev za mili nam slovenski narod. K temu slavju so prihiteli tudi odseki Orlov iz kamniškega okrožja, namreč kamniški odsek, komendski, mekinjski ter mengeški odsek — 76 po številu — s svojim okrožnim predsednikom br. Maierjem na čelu. Pri vходу v vas je vse te odseke pozdravil predsednik novoustanovljenega odseka br. Čibašek, nakar mu je odzdravil v imenu kamniškega okrožja njega predsednik br. Maier. — Po pozdravnem govoru so se podali vsi odseki k slavnostni sv. maši, ki jo je daroval preč. g. Drešar, ter v krasnem govoru povdarjal dolžnosti, ki jih ima vršiti Orel napram sv. Cerkvi.

Po sv. maši se je vršil skupni obed, nakar so se podali vsi Orli k litanijam. Po litanijah je bilo zborovanje, na katerem se je br. predsednik Šenturškega odseka v prelepem govoru še enkrat najtoplejše zahvalil bratskim odsekom na tako častni udeležbi. Nato je brat načelnik povdarjal dolžnosti Orlov do vere, naroda ter do vsakega posameznika, nakar je br. Maier še obrazložil dolžnosti do S. L. S. Povdarjal je, da mora vsak, kdor je pošten, iti v S. L. S. ter pospeševati njena načela, kajti edino ona deluje v korist in procvit milega nam slovenskega naroda.

Po slavnostnem zborovanju je bila na vrtu posestn. Jagodica javna telovadba, s katero je bilo vse zadovoljno. Vse se je čudilo, kako da more priprost kmetski fant doseči tako spretnost. Splošen utis je bil ta, da so bili vrli Šenturčani tako navdušeni za Orla ter se bo število Orlov — dosedaj 20 po številu — v kratkem podvojilo.

Po pristrnem slovesu so bratski odseki odkorakali ob pol 7. uri, le škoda, da jim je na povratku nekoliko nagajal dež.

Ta dan je bil dan veselja ter bo ostal vsem v najlepšem spominu.

Na glavnem zborovanju se je sprejela naslednja resolucija:

»Prevzvišeni knez in škof dr. Anton Bonventura Jeglič

Goričane.

Zborujoči Orli kamniškega okrožja — 96 — na najvišji postojanki, na Šenturški gori, pozdravljajo ob ustanovitvi planinskega Orla Šenturškega navdušeno svojega prevzvišenega zaščitnika, izražajoč neomajano udanost svojemu škofu.

Ljudska slavnost v Cerknici

bo v nedeljo, dne 21. avgusta, in sicer ob vsakem vremenu. Pričetek dopoldne ob 9. uri: Sprejem gostov, obhod po trgu, sveta maša pri cerkvi sv. Roka in velik ljudski shod na prostem (v slučaju dežja pa v dvorani). — Popoldne ob pol 3. uri slovesne litanije v župni cerkvi. Potem javna telovadba Orlov z »moreško«, komerz in zanimiva ljudska veselica na vrtu g. Janeza Martinčič v Cerknici. — Nastopali bodo s krajšimi ali daljšimi govori tudi zastopniki posamnih odsekov in društev. — Pri sveti maši in pri vseh točkah bo sodelovala slavna idrijska godba, popoldne tudi pevski zbori. Orli cerkniškega okrožja se udeležijo polnoštevilno. Drugi bratski, zlasti sosednji odseki in društva naj se blagovolijo tudi v lepem številu odzvati!

Vsi, ki žele skupno kosilo, naj naznanijo število vsaj do 16. avgusta, da bo mogoče vse potrebno pripraviti.

Slovensko ljudstvo notranjsko se najuljudneje vabi k obilni udeležbi!

Predsedstvo cerkniškega okrožja Orlov.

Rimske izkopine v Ljubljani.

Nemški viteški red je pustil na svojem posestvu na ljubljanskem Mirju izkopavati rimske starinske ostanke. Delo, ki se vrši že od jeseni lanskega leta, je bilo zelo uspešno in zanimivo. Razkrita starorimska poslopja nudijo sliko raznih tipov starih rimskih hiš. Tloris hiše Primitiviana, v čegar domačem svetišču so našli žrtvenik, posvečen boginji Nemezis, je podoben hišam, kakor so jih splošno našli v Italiji. Okoli pravokotnega dvorišča so postavljena poslopja, a v bližini vhoda so postavljena gospodarska poslopja. Prostori, v katerih so pravzaprav stanovali Rimljani, so zidani v zadnjem traktu celotnega poslopja okoli velikega ognjišča, kakršne so našli doslej še v vsaki hiši v Emoni. Na nizkih, 33 centimetrov visokih, enakomerno razdeljenih stebričih iz peščenca, je postavljen tlak iz rdeče opeke. To je bilo ognjišče. V prostoru, kjer je ognjišče, so našli še številne ostanke pepela od igličastega drevja. Take rimske peči vzdržijo dolgo časa toploto, kar se je dokazalo potom poizkusov, ki so jih naredili drugod.

Na dvorišču, ki je tlakovano s kamnenjen in ilovico, je bil podolgem ob stenah narejen hodnik, pokrit s streho na lesenih kolih, da se je moglo sprehajati tudi ob slabem vremenu. Na dvorišču je bil tudi vodnjak, ki leži nekoliko nižje v tlaku. Ravno tako je bila tudi na dvorišču gnojna jama, odkoder so odvajali z opeko pokriti kanali vodo.

Sosednja hiša nekega kirurga, v kateri so našli mnogo kirurškega orodja, je bila zidana popolnoma na drug način. Pri tem poslopju, ki nima dvorišča, so zidani vsi prostori pod eno streho. Središče vseh teh prostorov je bila soba z ognjiščem. Da se je mogla pozimi gorkota razširiti iz tega središča po ostalih prostorih, so morala biti bržkone vsa vrata v hiši odprta. Ta hiša je imela na cesti dve odprti prodajalni okni. Izpeljani so bili iz te hiše trije kanali, od katerih se je največji stekal v kloako, katerih je bilo v Emoni sedem in so bile zvezane z Ljubljano. Oba ostala kanala sta bila zvezana z večjim povprečnim, ki se je stekal bodisi v omenjeno kloako, bodisi pri mestnih vratih na prosto.

Na Mirju, kjer se vrše izkopavanja rimskih starin, so našli nekatere izmed njih pomembne starinske vrednosti. V hiši Primitiviana so našli n. pr. masivno kljuko od vrat iz bron, ki se končuje v levjo glavo, bronast kip mrjasca in pa koščen držaj ogledala z žensko figuro. V hiši kirurga se je našlo roč vrča iz bron, ki je upodobljen v obliki labodove glave. V tej hiši so našli tudi prstan, čegar konca se združujeta v obliki dveh kačjih glav. Našli so tudi ostanke nekega zabojčka iz kosti, na katerem je upodobljen Amor z lokom, ki beži pred zajcem v strahu pred njegovim velikim zobovjem. Različne vrste so uhani in prstani, med katerimi se je tudi našel prstan z znamenjem križa. Starih rimskih denarjev se je našlo okoli 1000, od začetka republike do cesarja Honorija (leta 395 do leta 423).

Najdragocenejša je pač najdba 50 zlatnikov iz Konstantinove dobe (v prvi polovici 4. stoletja) in devet srebrnih palčic, ki so jih našli v kirurgovi prodajalni. Zlatniki so bili le malo rabljeni in nekatere izmed njih še niso bili doslej znani. Velikega pomena je tudi mozaik, ki je tvoril tla 6 metrov dolgega kvadratničnega prostora v hiši. Rob mozaika obstoji iz širokega črnega traku, s katerim je v isti vrsti združen ozek bel mozaičen trak. V sredini mozaika je bel kvadrat, ki je bogato okrašen z raznimi stranskimi okraski.

Izkopavanje se nadaljuje. Kakor znano, se bo na zemljišču nemškega viteškega reda sezidal muzej, v katerem se bodo shranile rimske izkopine.

BOSNA.

V dokaz, da je bosenski sabor kljub vsemu le pridno delal in mislil na ljudske koristi, priobčujemo tu nekaj najvažnejših resolucij, ki so bile zadnje dni sprejete: Dve resoluciji se tičeta melioracij in napajališč, ena zahteva od vlade, da predloži zakonski načrt o izdajanju koncesij za izrabo vodnih sil, tri resolucije se tičejo obrti, zlasti domače; zahteva se zakon o varovanju delavcev, minimum plače itd.; cela vrsta resolucij se peča z varstvom ljudskih in deželnih koristi ob

eksploataciji gozdov; zahteva se program za cestne gradnje ter tudi, da se za nadcestarje namesti samo domače sinove; vsa vodna dela naj vodi en sam poseben urad; na železnicah se uvedi srbsko-hrvaški službeni jezik, popravijo naj se napisli in krajevna imena; za nižje železniške uslužbenca naj se uvede tečaje s srbsko-hrvaškim jezikom, domačini imajo prednost; dalje se zahteva, da dobe kopališča in letovišča narodno obeležje, erarski hoteli naj se dajo v zakup domačinom potom javnega razpisa itd.

Sabor je bil zaključen 4. t. mes. Tekom zadnje seje je podal podpredsednik Šola izjavo, v kateri graja znani govor dr. Šarića. S tem je ta zadeva končana.

„Slovenska Straža.“

Ob cesarjevi 80 letnici. Le malo dni nas še loči do slavlja cesarjeve 80 letnice. To prilikorabite posebno vsi premožnejši somišljeniki, da v proslavo tega izrednega dogodka **pristopite kot ustanovniki** »Slovenski Straži«, katere namen je, vzgajati slovensko ljudstvo na verskem, narodnem in patriotičnem temelju. Naša županstva, pristopajte v proslavo cesarjeve 80 letnice kot člani k »Slovenski Straži! V vsaki občini naj se dobi kdo, ki pridobi za to misel županstvo in druge somišljenike!

Dva ustanovnika. Duhovščina dekanije Velikovec (Koroško), s prispevkom 200 K. — Hranilnica in posojilnica v Velikovecu s prispevkom 200 K.

Razpis. »Slovenska Straža« razpisuje dve nagradi: prva 60 K, druga 40 K za **osnutek dveh razglednic**. Motiv naj izraža ideje »Slovenske Straže«. — Istotako razpisuje nagrado 50 K za **osnutek slike na izkaznico svojih članov**. Izbrani načrti ostanejo last »Slov. Straže«. Osnutek naj se dopolni do 1. septembra t. l. načelstvu »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Na novih mašah za »Slov. Stražo«. Na novi maši čast. gosp. Živornika v Starem trgu, p. Slovenji gradec, nabrano 40 K. — Nabrano na novi maši č. g. Ignacija Oberstarja v Ribnici, 8 K 66 vin. — Na primiciji č. g. novomašnika Mihaela Umeke na Pišenbergu med veselimi gosti nabral g. Ivan Urek, Globko pri Brežicah, 30 K 50 vin. — Nabrano na novi maši č. g. Vrzelaka na Zgornji Ponikvi, p. Zalec, 33 K. Hvala vsem!

Tarokisti in kegljavci — spominjajte se »Slovenske Straže«!

Kupe! pozor! 1.) V bližini Maribora je na prodaj posestvo, ki meri 30 oralov ter ima solnčo lego. Vse obsega dva gozda, mnogo sadovnjakov, njiv in travnikov, tako da se lahko redi 12 glav govedi. Zraven spadajo vsa potrebna poslopja. Potreba je velika; »Südmarmka« hoče na vsak način posestvo kupiti ter usiljuje gospodarju svoj denar. Na mejo torej zavedni Slovenci! Več pove »Slovenska Straža«. — 2.) Na Koroškem blizu Pliberka je na prodaj večje posestvo, na katerem se nahaja v jako obilni meri železna ruda, kar na vrhu zemlje. Posesnik je Slovenec, pa se brani prodati nemškimi podjetnikom, ki bi radi tam napravili rudokop. Ker mu Nemci obljubljajo visoke vsote, se komaj vzdržuje takih ponudb. On bi pa rad zemljo obdržal Slovencem, zato se išče kak konzorcij ali kak slovenski podjetnik, ki bi hotel se zavzeti za ono na železni rudi bogato posestvo. Slovenski kapital ima tu lepo priliko razmnožiti se, obenem pa delati na narodnoobrambnem polju. Več pove »Slovenska Straža«. 3.) Kdo bi hotel postati sotrudnik tovarne za izdelovanje smolnatih in oljnatih izdelkov? Ni potreba mnogo kapitala za uspešno razpečevanje. Več pove »Slovenska Straža«. — 4.) Ob lepi cesti na Štajerskem nedaleč od Maribora je naprodaj hiša z malim vrtnom, sadovnjakom in gospodarskim poslopjem. Hiša je jako pripravna za penzionista, posebno pa za trgovino. Slovenski trgovci, poprimite to ugodno priliko! Več pove »Slovenska Straža«.

SLOMŠKOV DAR.

120. Janez Vidregar, župnik, Št. Vid pri Zatičini, 20 K;

121. Valentin Koprivšek, kaplan v Šoštanju, 20 K;

122. Anton Rogač, dekan v Hrušici, 20 kron.

Nadalje so darovali kot »Slomškov dar«: Josip Jeglič, Podbrezje, 5 K; Jurij Adamič, poslovođa v Blažici, p. Sv. Matej, Istra, 5 K; Franc Hiertsche, Radeče, 5 K 40 vin.; Franc Dimnik, župnik, Begunje pri Cerknici, 5 K; Josip Golec v Polji, Štajersko, 6 K; Ivan Jelšnik, kaplan v Čadramu, Štajersko, 3 K; Matija Kadunc, župnik v Preloki, 4 K; Franc Golčer, Čadram, 1 K; Jožef Kikelj, dijak, Boh. Bistrica, 1 K 50 vin.; I. Omers, Sežana, 5 K; neimenovan 5 K; Ivan Ložar, Trzin, 1 K; Alojzij Mišič,

poslovođa kons. društva, Stari trg pri Ložu, 2 K; Katol. slov. izobraževalno društvo v Lukovcu p. Čepovan, 2 K; Katol. sloven. izobraž. društvo Škrilje 9 K 45 vin.; Valentin Kovačič, Sv. Lu-

Na gostiji Franc Muster in Elizabete Kancler pri Sv. Križu nad Mariborom je bilo nabrano za »Slovensko Stražo« 8 kron.

Nabrano pri raznih prilikah poslano po g. Jankotu Telban, obč. tajniku v Borovnici, 15 K 70 vin.

Namesto venca na krsto g. Frana Lovšina prijatelji 12 kron.

Nabrano ob izletu dekliške Marijine družbe kranjske na Šmarno goro 5 kron.

Društva kot člani »Slovenske Straže«. Orel v Št. Jurju ob Taboru, 10 K. — Izobraževalno društvo v Radečah pri Škofji Loki, 20 K. — Kmečka hranilnica in posojilnica za župnijo Rajhenburg, 10 K. — Prosvetno društvo za kolodvorski okraj, Ljubljana, 12 K. — cija ob Soči, 2 K. — Vid Janžekovič, župnik v Svečini, p. Gor. sv. Kungota, 10 kron.

Liberalno učiteljstvo.

POPOLNO SVOBODOMISELSTVO V VZGOJI

je proglasil Gangl na skupščini Zavezarjev v Novem Mestu. Govorec o versko-nravnih vzgoji je namreč, kakor piše danes »Učiteljski Tovariš«, izvajal, da »če se hočeš naučiti nравоverske vzgoje«, ne smeš iti k »pismoukom in farizejem«, k duhovnikom, ki so edini poklicani, da razlagajo in tolmačijo božje razodetje, ne smeš slediti »popačenim in krivim naukom«, kakor jih oznanja sveta Cerkev, se ne smeš udeleževati verskih vaj in »rešnjetelesnih procesij«, sploh ne smeš s posredovanjem božjih namestnikov nazemlji, »trinogov duhovskega stanu«, iskati zveze z Bogom po njegovih zakramentih, ampak moraš v popolnem nasprotju s Kristusovim naukom, da kdor ne posluša Cerkve, je pogan in grešnik, »potopiti se v globine svoje lastne duše« in tu z lastno pametjo neoprt na razodetje konstruirati svojo vero, kar se potem imenuje — nравоverska vzgoja! Vera ne obstoja v tem, da verujemo v troedinega Boga, v posmrtnost, v vstajenje teles, v vstajenje Kristusovo in njegovo čudežnost ter milost ali pa celo v Cerkev, ne obstoja v razširjanju katoliške vere in v enotnosti ter neizkaljenosti od Kristusa razodetih resnic — ne! po mnenju liberalnih slovenskih učiteljev obstoja vera zgolj v tem, da ljubimo bližnjika zavoljo »socialnosti« in vzgajamo otroke za izključno »naravne smotre« po načelih brezverske Ellen Keyeve. To je oznanjal v Novem mestu slovenski liberalni učitelj! Ali more slovensko ljudstvo takim ljudem z mirnim srcem prepuščati vzgojo svojih krščenih otrok? Govornik liberalnih učiteljev v Novem mestu je mesto vzgoje otrok v verskih resnicah katoliške cerkve in njenih nraavnih zapovedi oznanjal »individualizovanje vzgoje« v tem smislu, da sme vsak učitelj otroke učiti, kar sam hoče. Ljudstvo, kaj je treba na to odgovoriti? Saj je isto učila takozvana »moderna šola«, ustanovljena od Franciska Ferrera! Ali bomo kaj takega trpeli na Slovenskem?

Še ena beseda o okrajni učiteljski konferenci v Trzinu. Učitelj Zirkelbach v Podbrezju je našel potrebo, gospoda nadzornika javno vprašati, kaj naj stori proti temu, da se učenke ponavljavne šole ne bodo sprejemale v Marijine družbe, ker je učencem po šolskem zakonu prepovedano biti udakega društva. Gospod nadzornik, ki mu Zirkelbachovo vprašanje očividno ni bilo ljubo, je upoštevalje šolski zakon, seveda svetoval, če se res nahaja kak tak slučaj, naj se ga naznani na c. kr. okrajni šolski svet. Ker se za pojasnilo slučaja takrat niso oglasili niti tisti, ki so bili v to bolj kompetentni, si usojamo podatki tozadevno pojasnilo na vse strani na tem mestu, da se v prihodnje ne bo zopet napačno tolmačil tozadevni šolski zakon. Šolski zakon namreč zabranjuje učencem biti član kakega zunanega, javnega društva, kakor telovadnega, pevskega, izobraževalnega društva itd. S temi družbi pa nima Marijina družba prav nikake analogije, to je cerkvena bratovščina, kakor so druge bratovščine, na pr. bratovščina naše ljube Gospe, bratovščina sv. rožnega venca, karmelska bratovščina, Dejanje sv. Detinstva itd. Če bi bila tedaj učenkam ponavljavne šole prepovedana Marijina družba, bi jim morale biti istotako prepovedane tudi druge našete družbe, ožir. bratovščine. Stvar postane najbolj jasna iz slučaja, da so različni verski »prijatelji« že iztegovali svoje dolge roke v Dejanje sv. Detinstva, ker so nekateri ka-

tehtje v šoli pobirali pri otrocih deneske v ta namen. Zadeva je bila naznanjena šolskim oblastem in je prišla končno celo do naučnega ministrstva, ki je z odlokom z dne 3. julija 1885, številka 7454, določilo, da smejo biti šolski otroci udje Dejanja sv. Detinstva, samo denar naj se pobira zunaj šole. Ravnotako pa je seveda z Marijino družbo. To je popolnoma interna cerkvena zadeva prav kakor Dejanje sv. Detinstva, in nimajo šolske oblasti prav nikake pravice vtikati se vmes. To je jasno tudi iz tega, ker so druga javna društva pod društvenim zakonom, Marijina družba pa ni pod tem zakonom, kakor tudi Dejanje sv. Detinstva ni. Če hoče kdo tirati zadevo po oblastvenih instancah, naj le poizkusi, videl bo, da se mu bo nazadnje »vrč ubile«. Sicer pa stvar tudi v nobenem oziru ne ovira šolskega delovanja, pač pa nasprotno. Deklice vsled Marijine družbe ne zamujajo šole, pač pa so v šoli take deklice celo pridnejše in dajejo drugi mladini lep vzgled, iz česar je razvidno, da bi bilo treba to stran duševne vzgoje pospeševati, ne pa ovirati. Sicer pa to delajo samo taki »vzor pedagogi«, kot je Zirkelbach, ki baje komaj čaka, kdaj bo v Avstriji sprejet tak protiverski zakon, kakršnega imajo na Francoskem. Mi mu svetujemo samo to, fant naj se poprime francoščine, potem pa naj kompetira za kako učno mesto na Francoskem. Nam za njim in njegovim svobodomiselstvom ne bo prav nič žal.

Slovenski boji na Štajerskem.

§ Iz volivnega boja v celjski okoliški občini. Takega hrušča, takega vrvenja in takega vročega volivnega boja še ni bilo ob volitvah v občini okolica Celje, kakor letos. Proti mogočnemu in brezobzirnemu nasprotniku, ki uporablja terorizem in nasilstva na eni, denar na drugi strani, je pač boj malega slovenskega naroda, ki nima ogromnih denarnih sredstev, ampak samopošteno narodno zavest, težak. Nemci delajo z vsemi sredstvi, in število tisočakov, ki jih kar razsipavajo za volitve, je veliko. Da je radi tega naše stališče silno težko in da zahteva ta borba z mogočnim nasprotnikom celih in zavednih možnažajev, to je vsakemu jasno. In nehoti se pri tem vsiljuje nestrpno vprašanje: Ali bomo vzdržali in odbili navale ali ne? Res! Boj za narodno in gospodarsko neodvisnost in pa za krst časni bijemo. To drugo dejstvo nam daje poseben pogum. Ne straši nas ogromno število našega nasprotnika in njegova neizčrpna sredstva, ker vemo, kadar je šel Slovenec na junaški mejdan za svojo vero, se je vedno vračal kot zmagovalce. Vsenemštvo, ki hoče tukaj zabiti krepek steber za most proti Adriji, je sporazumljeno s protestantizmom, ki ga Südmarmka ob enem razširja. Še nekaj, kar nas navdaja z upanjem v teh težkih bojih: to je poštenost in zavednost našega ljudstva! Na trdni versko-narodni podlagi so postali iz naših deklet in fantov značaji, katerih vplivu se ne bodo mogli upirati od protestantizma prepojeni Nemci. Ako pa bomo skrbeli, da bo ljudstvo v celjski okolici vedno globoko verno in ako bomo pripomogli, da se bo to ljudstvo, kakor to želi že njegova prirojena živahnost, nabrazilo v vseh političnih in gospodarskih in narodnih vprašanjih, bomo imeli vedno dovolj značajev, ki bodo vzdrževali vse navale in neomajno stali pod našim narodnim praporom. Ponošno bojno geslo: Za krst časni in svobodo zlato, bo zopet triumfiralo lepo zmago, ako stori vsak sveto narodno dolžnost!

Iz rdečega tabora.

Ubogi socialno demokratski voditelj. K onim socialnodemokratskim voditeljem, ki sicer nimajo še lastne vile in lovišča, temveč imajo kljub temu res prave buržoazne dohodke, spada tudi eden izmed voditeljev češke socialne demokracije v Brnu, po imenu Karol Vanek. Ta proletarec ima kot tajnik splošne bolniške blagajne 4000 K plače, kar pa mu je premalo. Zato si preskrbuje, kakor poroča »Proletar«, z izdajanjem lastnega lista, da prosjači za ta list inseratov pri vseh onih trgovcih, ki so dobavitelji bolniške blagajne, pri kateri je on tajnik. Da dobavitelji z ozirom na to ne prodajajo bolniški blagajni svoje blage cenejšje, je umljivo. Da taka dvojna služba socialnodemokratskega voditelja ni vredna pohvale, je gotovo. Kaže pa jasno, kako časte sodrugi boga »Vzemite«.

Soc. demokrati kot delodajalci. V Brnu zahtevajo kopališki uslužbeni večjo plačo. Gre se v tej zadevi za dva zasebna zavoda in za zavod splošne bolniške blagajne, ki ga upravljajo soc.

demokrati. Da bi bolje podprli svoje zahteve napram zasebnima zavodoma, so se obrnili soc. demokratsko organizirani kopališki uslužbeni najprej na predsedstvo splošne bolniške blagajne. Četudi je kopališki odbor priporočal zahteve delavstva, jih je predsedstvo odklonilo v principu. Delavstvu se je odgovorilo, da bo predsedstvo priporočalo njegove zahteve novemu predsedstvu, ki se mora voliti. Ko se je delavce opozorilo, da se na ta način otežuje njihov boj ter zavlačuje rešitev njihovih zahtev, je izjavil predsednik blagajne končno, da ni v stanu ustreči željam uslužbencev zaradi sporov med rdečimi separatisti in centralisti. Še-le ko se je brnska strokovna delegacija pečala z zadevo in je izrekla predsedništvu splošne bolniške blagajne svoje ogorčenje ter ga istočasno pozvala, naj stvar uredi, se je po trimesečnem zavlačevanju izročilo vsakemu uslužbencu novo delavno in plačilno pogodbo, organizaciji sami pa se niti ni odgovorilo. Ako bi tako delal kak zasebni podjetnik, bi planili socialni demokrati na »izkoriščevalce« kakor vojkovi.

Vera je zasebna stvar. Kako se izvaža ta točka soc. demokratičnega programa praktično, dokazuje sledeči slučaj, ki se je zgodil v Berlinu. Neka žena, katere mož je bil organiziran v takozvani »Svobodni zvezi kovinskih delavcev«, ki je socialno demokratična organizacija, je prosila župnika v svoji berlinski župniji, naj govori ob krst njenega umrlega moža. Toda soc. demokratsko društvo kovinskih delavcev tega ni dovolilo, kar je razvidno iz pisma, ki ga je poslala vdova župniku. Pismo se glasi: »Prečistiti gospod župnik! Z največjim obžalovanjem sem prisiljena sporočiti Vaši prečistitosti, da odklanja »Zveza kovinskih delavcev« vsako cerkveno zastopstvo. Prosim Vas oproščenja. Ukreniti ne morem drugače, ker bi mi potemdruštvo odtegnilo razne prednosti. Z odličnim spoštovanjem itd.« Da bi ne izgubila gotovih podpor, je morala uboga vdova ustreči želji zasramovalcev vsake vere. In take socialno demokratske organizacije zahtevajo z vso resnostjo, naj pristopajo vanjo tudi krščansko misleči delavci.

Cerkveni letopis.

Ij Musica sacra. V nemški cerkvi v teškega reda v ponedeljek dne 15. t. m. praznik Marijinega vnebovzvetja, ob 10 uri slovesna sv. maša. Izvajalo se bodo sledeče: Misa in honorom B. M. V. za mešan zbor, orgle in orkester, zložil Jos. Grube, Graduale Propter veritatem, zložil Ant. Foerster, po ofertoriju Salve mater proza, zložil Don Pothier.

Po svetu.

Trezni Bolgari. Poznavalci Bolgarov opisujejo ta narod kot jako trezn in čednostno ljudstvo. Bolgari so poljedelci ter nikakor niso nagnjeni k pljančevanju. Bolgarski kmet ne zgubiva časa po krčmah in kavarnah. Nikakor jih ne moremo primerjati s severnimi Slovani, ki so precej vdani alkoholu, kakor tudi ne Grkom, ki se kratkočasijo cele neskončne ure pri kozarcu vode. Bolgar je sposoben opravljati najtežja dela. Prihajajo v Srbijo, Rumunsko in Ogrsko kot delavci ter opravljajo najtežja dela, ki se jih branjijo drugi, ter prinašajo domov lepe prihranjene svote denarja. Ko so n. pr. izdelovali železniško zvezo med srbskimi in bolgarskimi železnicami pri Caribrodu, je bilo med 6000 delavci uslužbenih 5500 Bolgarov in 500 Srbov. Dovolj značilno. Sploh Bolgari bodisi kot narod ali državna enota so najbolj simpatični faktor na Balkanu.

Napačni policijski nadzornik. V Florenci so aretovali pred nekaj dnevi nekega pustolovca Mucegnija, ki je v Siciliji sleparil kot policijski nadzornik ljudi, in ga je že dalje časa policija zasledovala brez uspeha. Mucegni je namreč potoval pred meseci v notranji Siciliji kot policijski nadzornik. Z največjim spoštovanjem ga je sprejemala kmečko prebivalstvo. Pustil je aretovaniti mnogo ljudi, konfiskoval je kmetom posesti, prodal potem živino zaprtih ljudi in sprejemal odkupnino od sorodnikov. Pogosto je dal spraviti za par dni ukradeno blago in denar orožništvu, ki je verjelo kakor prebivalstvo, da je res pravi policijski nadzornik. Ko se je končno opazilo, da so imeli opraviti le z navadnim sleparjem, je bil Mucegni že davno za gorami. Mucegni je sleparil tudi v Neapolju. Ker je pa vendar nekoliko preveč zaupal v svojo moč, je prišel končno v roke policiji v Florenci. Zapustila ga je namreč njegova ljubimka. Vsled tega skrajno ogorčen je prisegel maščevanje in teklen na policijo, kjer se je predstavil

kot policijski nadzornik ter je zahteval, naj se takoj aretira njegova ljubimka zaradi tatvine. Policija v Florenci pa je bila bolj pametna kot orožniki v Siciliji ter je zahtevala legitimacijo. Na vprašanja pa je Mucegni tako zmedeno odgovarjal, da je končno priznal, ko ni videl nobenega izhoda več, da je sleparski policijski nadzornik iz Sicilije.

Novo stavbe v ameriških državah. V 128 ameriških mestih se je leta 1909 sezidalo novih poslopij za eno milijardo dolarjev (pet milijard kron). Mesto Čikago je bilo leta 1908 v tem oziru na prvem mestu. V tem mestu se je namreč zgradilo leta 1908 za 400 milijonov kron novih stavb, a leta 1909 za 140 milijonov kron. V New Yorku se je leta 1908 sezidalo za 20 milijonov, a leta 1909 za 290 milijonov kron. Zadnji dve leti se je sploh povsodi v ameriških mestih izredno veliko zidalo.

Največji ženski klobuk. V italijanskem oddelku bruseljske svetovne razstave je razstavljen klobuk, v čegar notranjosti ima dovolj prostora 24 mladih deklic, kakor se je izkazalo pred kratkim. Ta slamnik, izdelek italijanske slamnarske industrije, ima 3 m 25 cm premera, visok je 80 cm, obseg pa znaša 10 m. Ta veliki slamnik seveda niso mogli izdelati v nobeni sobi ali tovarniškem prostoru, ker bi ga potem ne mogli prenesti skozi vrata; naredili so ga na prostem. Tudi ni bilo lahko, spraviti ga iz Italije v Bruselj. Za ogromni slamnik se je porabilo 6 km slamnatih kitic. Mogoče se bo našla po zaključeni razstavi kaka modna dama, ki ga bo — kupila.

Žrtve in oderuštvo ameriških železnic. Leta 1909. je bilo pri železniških nesrečah v Ameriki ubitih 8722 oseb, a ranjenih 95.626 oseb, od katerih je bilo mnogo pohabljenih za celo življenje. Potnikov, ki so izgubili vsled železniških nesreč življenje, je bilo 253, a ranjenih 10.311. Povprečno je bil izmed vsakih 3.523.606 potnikov ubit eden, a izmed vsakih 86.458 potnikov je bil eden ranjen. Vrednost železnice je znašala do 31. marca 1909. 17.487.866.935 dolarjev. Železniških uslužbencev je bilo 1.052.823. Dohodkov so imele omenjenega leta železnice 2.418.677.538 dolarjev, a izdatki 1.300.443.410 dolarjev. Dividenda delničarjev je narasla za 380.800.830 dolarjev.

Avstrija v Ameriki. Iz Pittsburga se poroča 26. julija: Iz tukajšnjega avstrijskega konzulata se poroča, da bo avstrijska vlada priseljevanje v zapadno Pennsylvanijo omejila, da tako protestira proti delovnim pogojem v tamnošnih rudnikih in tovarnah. Podkonzul Edgar Prochnik izjavlja, da tvori 300.000 podanikov cesarja Franca Jožefa I., ki so došli v zapadno Pennsylvanijo in West Virginijo, 75 odstotkov delovnih moči v tovarnah in prav tako velik odstotek premogarjev. Potem kaže na pogostne nesreče, težavo, doseči odškodnino v slučaju smrti ali poškodbe, na bedne stanovanjske razmere in druge spodbudilne okolščine. Konzul je baje rekel: »Mislim, da bo vlada tukaj ukrenila isto, kakor v Braziliji, da priseljevanje v tukajšnje kraje popolnoma prepreči ali vsaj omeji, dokler se razmere ne izboljšajo. Priseljenci, kakor njihova domovina, bodo imeli od takih ukrepov dobiček in mislim, da bo posledica ta, da se razmere tu na okrog za delavce sploh izboljšajo.«

Komarji ob Reni. V pokrajinah ob zgornji in srednji Reni pojavilo se je veliko komarjev, da pomenjajo za prebivalstvo neznosno muko. Kamorkoli kdo stopi, česar se dotakne — vedno in povsod se vsujejo vanj komarji in ga opikajo celo skozi obleko. Delavci na polju si morajo zakriti obraz in roke, da morejo prestati. Po vsakem piku oteče koža in neznosno žge. Poskusilo se je vse mogoče, da bi se napravilo konec komarski nadlogi, a brez uspeha. Sedaj je vlada odredila zažiganje smole in upajo, da bo to pomagalo. Komarji so se v toliki množini izlegli vsled dolgotrajne povodnji.

Najhitrejša italijanska bojna ladja je novozgrajeni »San Marco«, ki ga ravno te dni poizkušajo. Ta ladja morskimi sil, vsled česar more voziti na uro 24 milj, dve in pol milj več kakor enaka ladja »San Giorgio«. Vsled tega je nova bojna ladja najhitrejša izmed italijanske bojne mornarice. Stroje za ladjo je izdelala tvrdka Ansaldo-Armstrong, ki je doživela pred dvema leti tako velik fiasko s svojimi stroji za oklopnico »Roma«.

Najdražja restavracija na svetu je »Café d'Opera«, sevedav New Yorku. Sezidana je na Broadwayu šele pred nedolgo časa. Samo za notranjo opravo poslopja se je izdalo okoli 6.000.000 K. Posode imajo v tej restavraciji na razpolago 60.000 kozarcev, 100.000 porcelanske in 200.000 srebrne. V tem podjetju je uslužbenih 730 kuharjev, na-

takarjev in drugih oseb. Vodja podjetja ima letne plače 250.000 K.

Maševanje ruskega terorista. Od kar je prišel v Rusijo h krmilu države Stolipin, so nekoliko pojenjali teroristični zločini v carstvu, vendar pa še dandanes pade pod roko ruskih revolucionarjev marsikak javni ruski funkcionar ali policijski vohun. Tako je pred dnevi izvršil v Tiflisu zagoneten krvav zločin nek ruski revolucionar. V Tiflis sta došla nedavno nek gospod in gospa, ki sta bila mlad poročni par, kakor se je sodilo po njujini zunanosti ter se nastanila v neki hiši v Moskovski ulici. Stanovala sta v najeti sobi nekoliko dni, ko je nekega dne poslal mladi soproj nekega domačina po zdravnika dr. Agamanova, češ, da mu je obolela žena. Kmalu nato je prišel k njima v sobo zdravnik dr. Agamanov. V hiši se ni nihče zmenil za njiju, dokler ni prišel drugega dne tjakaj nekdo povprašat po dr. Agamanovu, ki je neznano kam izginil. Ko so stanovalci hiše prišli v sobo mladega poročnega para, se jim je nudil grozen prizor. Na pisalni mizi je ležal dr. Agamanov v silni mlaki krvi — s popolno odrezano glavo. O mlademu paru ni bilo nikjer ne duha ne sluha. Na mizi so našli poleg trupla dr. Agamana listek, na katerem je bilo napisano: »Socialno revolucionarna stranka«. Vsem je bilo jasno, da se je izvršil grozen politični umor. Dr. Agamanov je bržkone pregledal navidezno bolno žensko, h kateri je bil poklican, a potem se je vsedel k pisalni mizi, da napiše zdravlilo. Pri tem pa mu je mladi soproj odrezal z velikim nožem glavo. Kaj je bilo povod temu zločinu, ni znano. Bržkone je bil dr. Agamanov, ki je bil sam član revolucionarne stranke, vohun ruske policije, pa so ga revolucionarji spravili na ta način s sveta.

Ljubljansko gasilstvo pred 200 leti.

(Po Valvazorju in Vrhovcu.)

Nekdaj je bil požar za Ljubljano dosti nevarnejši kakor dandanes. In zakaj? Še koncem XVII. stoletja si lahko videl v mestu hiše, krite z deščicami in deskami, o predmestju pa sploh ni govora. Tako n. pr. je bilo v poljanskem predmestju samo 11 hiš kritih z opeko, vse druge so bile krite z deskami ali slamo. V šentpeterskem in kapucinskem predmestju ter v Gradišču je bilo pa vse leseno. Samoobsebi umevno, da je bil požar v takem mestu veličanska nevarnost.

Že leta 1544. so naši predniki, da preprečijo večjo nevarnost, prepovedali voziti v mesto večje množine sena. Da bi se odpravile lesene in slamnate strehe, so dobivali meščani strešno opeko za polovico ali tudi za tretjino ceneje.

Mesto je vzdrževalo na Gradu tri paznike, ki so imeli nalogo paziti na ogenj. Kakor hitro se je zapazil ogenj, je prišel paznik v stolpu udarjati na mali grajski zvon. Vrhutega je pa podnevi razobesil rdečo zastavo, ponoči pa rdečo svetilko in sicer na oni strani, kjer je izbruhnil požar. To nalogo je imela glavna straža, ki je stala v stolpu. Druga straža je stala na najvzhodnejši točki Gradu in tretja na visoki bastiji. Ti dve straži sta morali vselej obvestiti glavno stražo, kadar sta zapazili ogenj. Tako n. pr. je imel stražnik na visoki bastiji nalogo, vselej obvestiti glavno stražo v stolpu, kadar je zapazil ogenj na Poljanah in Hrenovih ulicah, kamor ni mogla glavna straža videti. Občutna telesna in denarna kazen je doletela stražnika, ki je ponoči zaspal.

Gasilni red iz leta 1679. je določeval, da se morajo v slučaju požara takoj podati župan, mestni sodnik in nekaj svetovalcev na lice mesta in tam s svojo navzočnostjo in besedo uplivati na ljudstvo. Vsak neprizadeti hišni posestnik je moral osebno prihiteti s primernim orodjem na kraj nesreče, ali pa vsaj poslati svoje služabnike. Je nastal požar zunaj mesta, tedaj je mesto poslalo 25 mož na pomoč. Kakor hitro je zapel boben, so se morali vsi rokodelci zbrati pri glavarju svojih zadrug. Ta je odpeljal rokodelce, ki so bili oboroženi pred mestno hišo, drugim pa je zapovedal vzeti mačke in čebre za vodo in oditi na kraj požara. Rokodelci, ki so stali pred mestno hišo, so morali čakati nadaljnjih povelj od mestnih uradnikov, pri zelo veliki nevarnosti pa so se takoj podali na pogorišče. Mestni uslužbenci pa so imeli dolžnost spraviti skupaj mačke, požarne lestve in drugo orodje, ki je bilo spravljeno na treh krajih in sicer pri Špitaliskih in Vice-domovih vratih ter pri kruharni. K lestvam so bili postavljeni dimnikarji, zidarji, kamnoseki, tesarji in drugi, »deren Handwerk schon das sichere

Steigen auf hohen Objekten mit sich brachten«, kakor pravi omenjeni gasilni red. Kovači, ključavničarji, kleparji, kotlarji in nožarji, »die im Feuer zu arbeiten gewohnt sind«, pa so rabili mačke. Čebre za vodo pa so imeli v oskrbi specialno peki.

Če je izbruhnil požar v sredini mesta, tedaj so bili dolžni tudi Trnovčani prihiteti na pomoč. V mestni hiši so dobili v to svrhu čebre in štiri velike rjuhe, katere so položili na sosednje strehe in jih polivali. V mestni shrambi za gasilno orodje so stali vedno štirje z vodo napolnjeni sodi in ena brizgalna. Te je morala zadruga voznikov odpeljati na kraj nesreče. Dalje so bili vozniki obvezani pod kaznijo 25 palic dovažati vodo za gašenje. Seveda so bile v ta namen določene posebne nagrade.

Načrt nekega gasilnega reda iz XVIII. stoletja, vsebuje med drugimi tudi točko, ki zapoveduje pod kaznijo enega zlatnika hišnim posestnikom, da imajo na podstrešju z vodo napolnjen čeber. Druga točka ukazuje raznim zavodom, samostanom, seminarjem, gostilnam itd., da imajo eno ali dve ročni brizgalni iz medi in štiri usnjate čebričke. Isti gasilni red je vpeljal navado, da se je naznanjal ogenj s strelom na Gradu.

Velik napredek v gasilstvu za časa Marije Terezije, pa je bila ustanovitev mestne požarne komisije. Ker pa je primanjkovalo za nabavo potrebnega gasilnega orodja denarja, se je ustanovil poseben fond, v katerega je moral vsak na novo vstopivši član plačati razven drugih prispevkov še takozvano »Feuereimertaxe« 3 gld.

Pri vsem tem pa je obstajala še neka velika napaka. Mesto namreč ni imelo ponoči nikake razsvetljave, kar je bilo nevarno za voznike in ljudstvo. Da se pa temu odpomore, je izšla 6. junija leta 1790. odredba, da imajo biti vedno pripravljene svetilke, katere se morajo v slučaju požara prižgati in izobesiti pred hišo.

Tudi vojaštvo je bilo obvezano pri gašenju pomagati in je imelo v to svrhu posebna določila.

Leta 1780. je izdalo mesto normo, ki je določevala meščanom mesta pri brizgalnah. K brizgalni št. 1 sta bila postavljena dva ključavničarja za voditelja obračalnih škropilnih cevi (Wendrohr - Dirigent). Polnili so brizgalno krojači, gonili pa peki. Brizgalno št. 2, so polnili vrvarji in jermenarji, gonili so sodarji. Brizgalno št. 3, je opravljala zadruga čevljarjev. Brizgalno št. 4, polnili so knjigovezi in steklarji, gonili krznarji in rokovičarji. Brizgalno št. 5, gonili so barvarji in jerharji (Weißgerber), gonili so zlatarji, kotlarji in livarji. Pri vsaki brizgalni je bil en svetovalec poveljnik. Razven mestnih brizgalen, so bile v mestu še stanovske brizgalne. Tudi so bili razni obrtniki vposljeni in sicer: brizg. št. 1 in brizg. št. 2: ribiči in brodniki. Brizg. št. 3, so gonili gostilničarji, polnili pa pasarji, sedlarji, vrvarji in posestniki kopališč. Brizg. št. 4, je bila določena za Grad, brizg. št. 5, pa za utrdbe. Gonili so jih klobučarji, polnili pa brivci. Brizg. št. 6 in št. 7, so pa rabili trgovski pomočniki in trgovski vajenci. Razven teh so imeli deželni stanovi še štiri takozvane »englische Spritzen«.

Iz tega se torej spozna, da je bila ljubljanska požarna bramba, če smemo sploh te varstvene odredbe tako imenovati, že pred 200 leti dobro organizirana. V razburkanih časih francoske revolucije, pa je začela požarna bramba počasi propadati. Ustanovitev nove prostovoljne požarne brambe, pa je celo stvar na novo poživila. Tekom let je dosegla ljubljanska požarna bramba tako visoko stopinjo v hitrosti in izurjenosti, da se lahko kosa s požarnimi brambami večjih mest, kakor je Ljubljana.

Dnevne novice.

✚ **Cesarjeva osemdesetletnica.** Današnji »Škofijski list« naznanja: »Ljubljani v Gospodu! Rojstni dan vladarja praznujemo slovesno vsako leto. Saj vemo, da cesar vlada v imenu božjem, da je namestnik božji ki naj stori in zapove vse, kar je potrebno, da se ohrani mir in pravica in moremo napredovati v vsem, kar je potrebno za našo časno in večno srečo. Cesar se zaveda svoje dolžnosti, pa tudi svoje odgovornosti pred Bogom. In kako težke so njegove dolžnosti dandanes, ko je toliko sovražnikov božjih na zemlji, pa na vse mogoče načine, s spletkami in prekanjenostjo otežujejo tudi cesarju delo po volji božji v pravo korist sebi izročenih narodov. In koliko mora trpeti ravno naš cesar! Sovražniki mogočnega Avstrije sejejo nemir med narode; narode dražijo in hujskajo celo njihovi zastopniki. ki bi morali po vesti skrbeti za mir med

njimi, za medsebojno sporazumnost in pravičnost in za napredek po potrebah sedanjega časa. Razpor med narodi in pa ovire v skrbi za politični, gospodarski in družabni napredek slabi Avstrijo, razjeda njene moči in ji izpodkopava ugled pri sosedih. Zraven pridejo verski nemiri. Sovražniki božji hočejo razdreti Cerkev: zato boj zoper versko šolo, boj zoper zakrament sv. zakona, zasramovanje sv. Očeta, zaničevanje škofov in duhovnikov, izpodbijanje verskih nauk in čednostnega življenja po nesramnih knjigah in umazanih časopisih, klic za ločitev od Rima. Tudi ti nemiri pretresajo Avstrijo v njenih temeljih. In to satansko prizadevanje mora gledati 80letni starček, ljubljani naš cesar Franc Jožef I. Kako mora vse to pogubno vrvenje in drvenje boleti njega, ki samo to želi in se samo za to trudi, da bi bili narodi njegovi srečni, mirni, v blagostanju, zvesti Bogu in njemu; kako mora njega skleti v srcu, da kljub dobri volji more hudo le nekoliko ovirati, ne pa popolnoma preprečiti. Pa vendar on ne obupa, marveč zaupno se obrača k Bogu proseč za ono modrost in za ono moč, ki je potrebna, da spozna in zatere one peklenske sile, ki njegove narode hujskajo zoper Boga in bijejo boj tudi zoper njegov prestol ravno zato, ker hoče biti zvest Bogu in narode vladati po njegovih sveti volji. Tudi mi se obračamo k Bogu in molimo prav presrečno za našega, v skrbi za vse narode osivelega cesarja, naj ga podpira Bog in naj njegove korake vodi tako, da pride končne do zmage in ustanovi mir med narodi na podlagi pravice. Take molitve naj kipe k Bogu posebno letos, ko naš vladar izpolnjuje 80. leto svoje starosti. O, da bi po tolikih mučnih borbah in bridkih izkušnjah vsaj zadnja leta življenja preživel v miru in v tolažbi in v veselju. — Na Goričah, 6. avgusta 1910. † Anton Bonaventura, knezoškof. — Zato določujem, da naj se letos rojstni dan, dne 18. avgusta, ali kakor je po deželi navada, v nedeljo po rojstnem dnevu 21. avgusta, praznuje prav slovesno, kakor se navadno praznujejo največji prazniki v letu. Vernikom se prečita moj pastirski list, ob koncu službe naj se zapoje »Te Deum laudamus«.

✚ **Kaj je s potrditvijo župana Hribarja?** Rekli smo že, da mi nič ne vemo o tem, da župan Hribar ni potrjen. Ako bi se to res zgodilo, gotovo bi imeli kako poročilo o tem, ker pa nikakega poročila o tem ni bilo, »Slovenskemu Narodu« seve nismo mogli verovati. Da smo imeli mi prav, nam zopet potrjuje »Slovenski Narod«, ki včeraj piše, »da so vse vesti o nepotrditvi župana Hribarja prenašljive in da odločba še ni padla.« Tako ima zopet »Slovenec« prav! »Narodovo« uganje je pripisoval izrodnom dobe kislih kumar in pa skritemu namenu, da bi ob potrditvi »Narod« pisal, da se je »Naroda« kdo ustrašil in da bi liberalci nekoliko bolj veseli sprejeli potrditev, kakor bi jo sicer, ako bi se toliko ne pisalo. Brez takega pisarjenja bi namreč mnogo liberalcev ne hotelo nositi pri bakljadi smrdečih bakelj. V vsej zadevi je pravzaprav »Slovenski Narod« jako humorističen. Predvčerajšnjim se je še v izvirni (!) brzojavki z Dunaja lagal, da se pri odločbi glede odklonitve potrditve poslanca Ivana Hribarja za ljubljanskega župana odločilno vplivale »denunciacije ‚Slov.‘« o velesrbskem procesu. Čudno, da ni dejal, da je vplival dr. Tavčar s svojim člankom, v katerem je odobril »Slovenčev« pisavo. »Narod« je tako pozabljal ali pa zabiti, da se ne spominja več, da je sam še pred dvema mesecema očital naši stranki, da je proti potrditvi in da je že takrat »Slovenec« se odločno zavzel za potrditev in so že takrat tudi naši poslanci nastopili za potrditev. To ve tudi Hribar in če zdaj pusti, da »Narod« laže, je to zelo značilno — zanj, ki je tudi predsednik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke! Te dni je »Narod« priobčil članek nekega »duhovnika«, v katerem »duhovnik« priporoča »Nar.«: Pišite samo resnico! Ker pa liberalci na nobenega, tudi na izmišljene duhovnike ne, nič ne dajo, jim laži v »Narodu« ni bilo še dovolj; ampak so izlegli po nekaterih lahko vernih poljskih listih vest, da poslanec dr. Hribar radi tega ni potrjen za župana, ker se je hotela s tem vlada približati S. L. S. Ta je pač tako debela, da jo lahko vsak prime. Radi Hribarja, da bi mi kršili avtonomijo, radi Hribarja, da bi šli za vlado in opustili boj za slovenske pravice v državnem zboru! Tako domišljav menda še Hribar ni, da Bienerth ni tako neumen, je gotovo! Dr. Tavčar ima res prav, ko piše, da vročina poletnih dni slabo vpliva na liberalne možgane in da je liberalna pamet zlezla v krtove luknje! Tako tudi razumevamo, da na eni strani vpije

»Narod«, da bo treba vso slovansko delegacijo spustiti v protest proti vladi, ako Hribar ne bo potrjen, na drugi strani se pa laže o naših poslancih, na tretji pa piše za Bienenrtha proti slovenski obstrukciji. Tako raznovrsten in pošten zna biti res le »Slov. Narod«, ki ni spremenljiv samo od dneva do dneva, ampak tudi od strani do strani. Zato tudi na njegovo odkritosrčnost pri vpitju glede potrditve župana Hribarja nič ne damo. Menda imajo tisti prav, da liberalce skrbi tista znana zakletve, »da Ljubljana brez Hribarja ne more in n o č e živeti«, sicer bi se pa odkritosrčnost izvestnih liberalcev pri tem vpitju kmalu pokazala. Prav grdo pa je, da liberalci Hribarja pri tem še vlečejo. Proglašajo ga »za enega prvih slovanskih mož v državi«. Kako hitro pri liberalcih postane človek prvi slovanski mož! Treba je svoj podpis dati na nemško - slovensko pogodbo, kot je to storil Hribar, pa si sposoben za prvega slovenskega moža v državi! Kaj bi s takim človekom storili Čehi, kako bi bil pri nas vsak tak onemogočen — slovenski liberalci imajo pa v politiki novejše želodce in bi Hribarja proslavljali tudi še za prvega slovenskega moža v državi, ako bi mi nemško - slovensko pogodbo s Hribarjevim podpisom po ljubljanskih ulicah plakirali! Tudi pri Hribarjevi aferi so se torej liberalci sami sebe osmešili in prepričani smo, da se bodo še dalje smešili. V kratkem pade o potrditvi odločitev. Naše stališče je jasno: mi se nismo zavzeli za potrditev radi Hribarjeve osebe, ampak radi stališča avtonomije, in to je pravilnejše stališče, kot pa liberalno.

+ **Slovenski narodnogospodarski shod in naši liberalci.** Vsaka stvar, katero dobe liberalci v roke, trpi radi njihovega nizkega strankarstva. Tako tudi slovenski narodnogospodarski shod v Ljubljani. Slov. referate so si razdelili sami med seboj, predno je bil v Ljubljani izvoljen kak odbor in milostno prepustili dr. Peganu en referat, a sedaj pravijo, ker je celo izpuščen iz sporeda, »da bi on moral to sam javiti centralnemu odboru«. (!) Zakaj pa je bil izvoljen potem biro, ki je pa javil samo liberalne referente. Že radi tega je naš odstop popolnoma upravičen in le karakterizira liberalno strankarstvo. Včeraj so liberalci hitro sklicali edino (!) odborovo sejo, a tudi k tej seji niso povabili vseh izvoljenih naših odbornikov. Odbor je navadno za to izvoljen, da stvar lepo in nestrankarsko uredi, tega pa pri teh značilnih ljubljanskih pripravah ni bilo, kar priča posebno postopanje z dr. Peganom in pa referat »Zveze slovenskih zadrug«. Na naši strani je bila dobra volja sodelovati in smo izstopili šele, ko smo videli strankarsko postopanje z referatom dr. Pegana — ako pa sedaj »Narod« tiste gospode, ki so izjavo podpisali, psuje celo z »denuncijski«, je to le taka infamija, da le potrjuje nemogućnost skupnega sodelovanja. Ob takih razmerah bi bila res prevelika žrtev za naše somišljenike, sodelovati pod predsedstvom moža, ki je tak slovenski narodni gospodar, da je Nemcem podpisal nemško-slovensko pogodbo.

+ **Engelbert Franchetti** bo jutri na slovenskem narodnogospodarskem shodu predlagal, naj se za vsako kronovino ustanovi obrtni svet. Mož je tak »strokovnjak« v obrtniškem vprašanju, da ne ve, da je kranjski deželni zbor že sprejel ustanovitev kranjskega obrtnega sveta in da se ta v kratkem konstituirala. Mož se rad blamira, kadar usta odpre, zato ga to ne bo ženiralo. Engelbert Franchetti je tisti mož, kateremu so kranjske obrtne zadruge obrnile hrbet in so ga obrtniki opetovano slovesno odklonili, zato je pa najbolj sposoben, da zastopa jutri liberalno stranko na kongresu, kranjskih in slovenskih obrtnikov pa nikdar zastopal ne bo!

+ **Na dr. Tavčarja se spravlja zopet** »Narodni Dnevnik«, očitajoč mu med vrstami, da se za župana Hribarja iz bogvekakšnih razlogov nič ne zavzema in mu kliče: »Ni potrebno posebej povdarjati, prirojeno nam je Ljubljancanom, izve pa naj to dejstvo celi slovenski svet, kako spoštujemo, ljubimo svojega župana, da se hočemo z vsemi močmi postaviti zanj, da bi smatrali slehernega, ki ne bi čutil sedaj, ko nam zada c. kr. avstrijska vlada tako bridke in nezaslišane žalitve, za podlega, sramotnega izdajalca ne le Ljubljane, temveč celega naroda. Naj si nikdo ne upa ganiti, naj nikdo ne vzdigne glasu proti našemu županu, ljudstvo bi se poprijelo vsakega sredstva, da brani svojega župana, da se mu skaže hvaležno kot voditelju, da se skaže narod kot značajan in kot tak, ki ve in zna ceniti zasluge svojih mož. Naj bi nihče ne ugovarjal, češ, iz tega nastane mestu škoda, ako se protivimo

vladnim nakanam, ako dobimo za nekaj časa vladnega komisarja, kajti škoda, ki bi nas s tem zadela, pač ne more biti nikdar tako velika, kakor je ona, če se ne bi ravno sedaj docela zavzeli za svojega župana.« — Celo izdajalca imenujejo zdaj že dr. Tavčarja; »egoist« in »trebušnik« so mu itak že rekli.

+ **Da S. L. S. propada.** To »Slovenski Narod« zadnje dni neprestano navtezuje svojim otročjim bravcem. To nezrelo pisanje ima le namen zakriti strahovit razdor in popolno anarhijo, ki vlada v liberalni stranki. Mlado krilo zmerja voditelja stranke z denunciantom, liberalno učiteljstvo se je postavilo očito na stran tistih, ki oznanjajo popolno revolto, vse hodi po glavi in majo se vsa načela, ki so dozdej še vzdrževala liberalno stranko. Popolna anarhija! Zato je kaj bedasto, da »Narod« zdaj farba svoje ovne, da S. L. S. pojema. Sape zmanjkuje liberalcem, ki se medseboj koljejo kakor lačni volkovi.

+ **O »Edinosti«** piše »Novi Čas« zelo primerno: »Zdaj te dni so se zopet našli v bratskem objemu narodni delavska organizatorji in »Edinost«. Politična oblast je bila, kakor znano, prepovedala minolo nedeljo nameravani izlet narodne delavske organizacije v Pulj. Zato so pa sklicali ti Ferrerovci velik protesten shod v »Narodni dom«, kjer je govoril njih predsednik dr. Mandič tako revolucionarno, da je bila »Edinost« zaplenjena. Pisanje »Edinosti« nas zadnje dni v resnici vznemirja. Vznemirja nas, če pomislimo, kaj bo iz ljudstva, ki čita to revolucionarno pisanje. Boga so že davno zavrgli, zdaj zmerjajo dosledno proti vsaki oblasti, prete s tepeži in poboji, prete z uporom proti vojaški dolžnosti. Z obstrukcijo naših poslancev na Dunaju, ki so jo prej odobraval, so naenkrat nezadovoljni; vpijejo, da so se poslanci S. L. S. prodali vladi in zmerjajo dr. Šusteršiča z izdajavcem. In vse to radi tega, ker niso smeli ti oboževalci špan. zlobneža v Pulj, kjer bi se bili s svojimi narodno organiziranimi bratci enkrat dobro napili in po potrebi poskusili svojo narodnoobrambno pest na kakem italijanskem hrbtu. Sploh se zdi tem ljudem višek narodnoobrambnega dela to, da se narodna nasprotstva sprevržejo v divjo strast. Kam bo na ta način prišlo naše ljudstvo? Strah nas je gledati v prihodnost pod takimi pogoji.« — Res, kam bo prišlo slovenstvo v Trstu, če ga bodo tako razdivjali?

+ **Ali se vam res že meša?** Prezbitelj evangelijske občine v Ljubljani je poslalo kranjskemu deželnemu predsedstvu protest zoper to, da je knezofskof A. B. Jeglič objavil papežovo okrožnico »Editae saepe« in zahteva od vlade, da »Škofijski list« po § 122 in 303 kazenskega zakona — zapleni! Gospodom od ljubljanskega »prezbiterija« nujno svetujemo, naj gredo kam na počitnice, dokler je še čas, da se jim ohladijo od vročine že močno poparjeni možgani.

+ **Lakajstvo proti vladi** hoče skrivati dalmatinski »Narodni List« pod puhlo trditvijo, da obstrukcija ni naperjena proti vladi, ampak proti parlamentu, češ, da je nekomu na tem, da bodi parlament razpuščen, ker tako kažejo strankarske razmere na Slovenskem. Pri tem so se pogodili samo — tisti, ki so to zapisali. Kaj je taki gospodi stvar, kaj vlada, kaj boj, po njihovem mnenju bi bilo treba sredi boja odnehati, ker takoj zatrepčejo za svoje mandate, kadar vlada zagrozi z razpustom. Dobro, da so se javnosti tako jasno pokazali ti junaki, ki so glasovali za obstrukcijo, a potem govore »o dr. Šusteršičevem terorizmu«. »Terorizem« jim bo že pokazalo ljudstvo, ki bo sodelilo njihovo početje in njihovo klečepazenje za skledo leče. Mi pa vstrajamo neomajno: neizprosni boj proti vladi, dokler ne da Slovanom pravice! Boj protivladnemu sistemu brez malenkostnih ozirov do končne zmage!

+ **Proti češkim radikalcem**, ki so poleg čeških agrarcev stali zvesto s Slovenci v vseučiliškem vprašanju, je vlada tudi pričela delovati z raznimi sumničeni Poslancu Buřivalu je nekdaj očital na nekem shodu, da obstrukcija, ker ima skoro gotovo v rokah ključke do ministrstva. Torej isto nizko podtikanje, katero pri nas izvršujejo slovenski liberalci.

+ **»Društveni dom« v Dol. Logatcu** pride blagosloviti sam prevzvišeni g. knezofskof dr. Anton B. Jeglič. Njegova požrtvovalnost in smisel za ljudsko delo nam bodi vzor! Zato na Veliki Šmarren popoldne vse, kar čuti z nami, v Dolenji Logatec!

+ **Za ljudski sklad** so darovali: 60 K profesor dr. Kerk. — Po 20 K: dež. odbornik E. Jarc, dr. E. Lampe in dr. Vlad. Pegan. — 10 K neimenovani. — Po 5 K: Prelat A. Kalan, poslanec Jos. Mandelj, neimenovani in dr. I. Zajec. — 2 K: neimenovani in učitelj Fr. Zo-

re 1 K. — Ljudski sklad je strankina blagajna. Zato naj se zaveda vsak prištaš dolžnosti, da podpira stranko tudi gmotno. Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta, št. 6.

+ **Podpredsednik šola o dalmatinski zvezni železnici.** »Agramer Tagbl.« z dne 12. t. m. priobčuje pogovor svojega splitskega poročevalca s podpredsednikom bosanskega sabora Vojislavom Šola, ki je došel v Split. Šola se je med drugim izjavil tudi glede dalmatinske zvezne železnice, in sicer takole: V Bosni smo odločno za črto Knin-Noví, energično pa bomo tudi zahtevali zgradbo črte Bugojno-Aržano za zvezo Sarajeva s Splitom. To je za Bosno edino prava trgovska črta in če se Dalmatinci zanj ne bodo energično zavzeli, potem bomo Bosanci vse storili, do dosežemo zvezo Sarajeva s Splitom. Ravno tako nujno potrebna je črta Jajce-Banja Luka, da se tudi Posavino (Bjelina, Brčka, Tuzla) preskrbi z boljšimi komunikacijami.

+ **Naši zajci.** Od slovenske liberalne strani se ni naredil niti resen poizkus, da bi smeli Sokoli izstopiti v Celju. Poslali so pač dvornega svetnika Ploja (!) k vladi, toda to je le dokaz, da se res ni resno mislilo na izstop Sokolov v mestu. Poniževalno za vse slovensko sokolstvo pa je, da se mora skrivati po svetu, ko otvori svoj dom, ter se voziti 4 km proč od torišča svojega slavlja. Slavn. dnevi Sokolov v Guberju pri Celju bi morali biti pravi dnevi žalosti, kajti iz njih vrst je izginilo ono, kar je bilo edino še dobrega, narodna neodjenljivost. Tudi ta je šla, in sokolstvo je postalo za narod brez pomena.

+ **Slovenska krščanskosocialna zveza na Koroškem** priredi poseben vlak za moše in mladeniče na sv. Višarje dne 27. in 28. avgusta. Cerkveno opravilo na Višarjah bode imel ljubljanski škof, potem se vrši pod milim nebom mladeniški shod. Posebno pa še vabimo štajerske moše in mladeniče, da bi se pridružili v Spodnjem Dravogradu in nam s svojo cenjeno udeležbo pomagali povzdigniti nameravano slavnost na Višarjah.

+ **V zadevi jeruzalemskega romana** sporoča odbor: Sprejeti moremo še: duhovnikov pet v I. in pet v II. razredu; mož-lajikov osem v III. razredu; ženskih sedem v II. razredu. Druga mesta so oddana. Romarska knjižica je razposlana; kdor bi je ne dobil, naj jo reklamira. — Kdor misli potovati v Galilejo in Egipt, se mora odločiti takoj, in če mu ni mogoče izposlovati znižane vožnje. Troški tega potovanja se cenijo na kakih 300 K, ki se pa seveda ne vpošiljajo naprej, ampak se bodo sproti plačevali. Dolej je za to pot priglasi-nih 25. — Za zadnjo noč pred odhodom v Ljubljani bo odbor skušal naprej preskrbeti prenočišče (ali zastoj ali za plačilo) vsem onim, ki se bodo zanj priglasiili. Kdor torej želi imeti prenočišče od odbora preskrbljeno, naj piše! Ljubljanski prijatelji in somišljeniki pa so naprošeni, če morejo za tisti večer dati na razpolago kako posteljo. — Vsa naznanila naj se sporočajo »Odboru za jeruzalemsko romanje v Ljubljani« (Alojzije).

+ **Svetovno potovanje župnika Lavtičarja.** Pariz, 10. avgusta. Pot me je pripeljala čez Inomost in Basel v glavno mesto Francije. Že na glasovitem trgu de la Republique, ki ni daleč od vzhodnega kolodvora, sem dovolj imel strašnega hruma. V Babilonu gotovo ni bilo hujske in tudi ulični promet na Dunaju je le majhen predokus nemira v Parizu. Peš se skoro ne more priti dalje. Vesel bom, ko pridem iz neznosnega vrvenja, toda čakajo me še hujske reči. Človek mora postati top, da to prenaša. Najbolj domači se mi zdijo kravji zvonce, ki jih nosijo fajakarski konji. — V Parizu je mnogo lepih cerkva, ki so pa vsled razdružitvene postave oropane dohodkov. Zato čitaš na cerkvenih vratih prošnjo za podporo. Na notranjih stenah je tudi naznanjeno, koliko ustanovnih glavnih je izgubila dotična cerkev. Krivica se maščuje in tako se bo tudi tukaj. Josip Lavtičar.

+ **Za Orla na Gorenji Branici.** Iz Gorenje Branice pri Vipavi se nam piše: Vipavska posojilnica in hranilnica rajfajznovka podarila je našemu mlademu Orlu velikodušen dar 100 K za nabavo orodja. Bog plačaj obilo!

+ **Davčni vijak v Kamniku.** C. kr. komisija za osebno dohodnino v Kamniku zahteva od strank za osebno dohodnino napoved dohodkov tekočega leta (za 1910), sklicujoč se na § 156. z. o oseb. dohod. Toda ravno tu se glasi: »Stalni dohodki se morajo obdajati po znesku, katerega so v resnici dosegli v zadnjem letu pred davčnim letom (torej za letos v letu 1909), v svojih zneskih nedoločeni ali premakljivi dohodki pa po povprečnosti zadnjih treh let.« Tu govori zakon o vsem čem drugim,

kakor pa g. c. kr. davčni komisar zahteva. G. c. kr. davčni komisar pa razum napovedi za leto 1909, hoče imeti še napoved za leto 1910. Ali nam more pojasniti s čem on opravičuje svojo prakso, če ne, bi lahko kdo rekel, da dela to iz nevednosti ali hudomušnosti ali pa ker ima — preveč časa.

+ **Toplice na Dolenjskem.** Topliška župnija je bila letos izvanredno srečna. Kar dva novomašnika gg. Rudolf Kapš iz Vršnih sel in P. Janez Zurga iz Gradišča, sta obhajala prvi svetimaši. Drugi dan, 31. julija določili so tudi tukajšnji civil-Sokoli v zvezi z novomeškimi za najugodnejši dan, da vsaj pod novomašnikovi zastavami in slavoloki prikorakajo v Toplice. Pustili smo jih v miru in tudi svetu nismo mislili poročati — saj itak znamo kako se Sokol zabava in širi omiko po deželi. Ko pa že s tretjim dopisom po liberalnih časopisih izziva naš skriti, vendar dobro znani vodja liberalne desetorice — ne moremo več molčati. Če ste bili — kot trdite — na vseh krajih izživljani, pomislite vsaj, da se na dan nove maše ljudstvo posebno navdušuje za novomašnika — ne pa za one, ki maše sploh ne obiskujejo. Zakaj — brez povoda — napadate duhovnike, da so hujskali? G. župnik je stal na trgu in žaljivo skovikajočega Sokola takoj pozval, naj tudi on pove svoje ime, a zanjec je tajil svojo nečedno besedo in svoje pa je prav tako pogumno zamolčal. Čemu je treba napadati in trobiti med svet, če ste pogoreli v Toplicah? S pridruženjem po gostilnah in pod našimi okni ne boste pridobili našega ljudstva. Še par takih prihodov in odhodov, potem res ne moremo pomagati, če vam rdeče srajce postanejo še bolj rdeče. Nikar ne namigujte tako hudobno, kot da smo mi pokvarili čisti dobiček, saj vsak otrok spozna, da se tako ne dela za pogorelce, da se popiva še drugi dan po gozdovih do poznega večera na način, da se zgražate celo sami drug nad drugim. Mi vam damo le še nasvet: nikar preveč izzivati, se znate opeči.

+ **Deželna norišnica v Gorici** se odpre v najkrajšem času. Deželni odbor razpisuje natečaj za dve mesti zdravnikov sekundarijev in več mest moških in ženskih strežajev. Med strežniki bo primerno število razumnih kmetovalcev za nadziranje bolnikov na kmetijskih kolonijah in večje število rokovalcev. Več se poizve pri deželnem odboru.

+ **C. kr. intendantca III. voja v Gradcu** je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izvod razglasa o temeljnih cenah za ponudbe proizvajalcev glede dobave sena in slame, potem naznanila glede natančnejše potrebe ne teh predmetov ter drv in premoga za režijske namene c. in kr. armade za dobo 1910/1911. Razglas je v pisarni trg in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled.

+ **Zadruga čevljarjskih mojstrov v Trzinu** naznanja, da se prične delo za preizkušnjo dne 29. velikega srpana. Izkušnja se bo vršila dne 4. kilmovca. Pojasnila daje gospod Lovro Pogačar, načelnik čevljarjske zadruge v Trzinu.

+ **Muteč, ki pa ume dobro govoriti.** Jožef Vrabec, 20 let star iz Dutovel pri Sežani doma, dninar brez stalnega bivališča, je bil dne 26. junija t. l. izpuščen iz kaznilnice v Kopru kjer je prešel svojo kazen sedemmesečne ječe. Že štiri dni potem ga je na Vrhniki srečal orožnik in ga ustavil. Zahteval je, naj mu pokaže delavsko knjižico. A Vrabec se je delal mutastega. Ker ni hotel dati delavske knjižice za vpogled, mu jo je orožnik s silo vzel in ko je poizkušal Vrabec pobegniti, smatral ga je za vlačugarja, nakar mu z roko namignil naj gre z njim. Obdolženec, ki je dobro vedel, zakaj se gre, se je temu s silo uprl, brcal je v orožnika ter ga udaril za uho; mahal z rokama okrog sebe, grizel in suval s koleni. Šele s pomočjo drugih ljudi ga je bilo možno ukrotiti, ter ga odvesti v zapor. Za kazen mu je sodišče priznalo pol leta težke ječe.

+ **Odvetniški koncipijent zaprt.** V Djakovu so zaprli odvetniškega koncipijenta Vladoja Kovačevića, sina nedavno umrlega hrvaškega književnika in politika Gjuka Kovačevića. Mladi mož je bil lahkoživec prve vrste in je končno pozabil celo na meje kazenskega zakona; zakrivil je mnoga velika sleparstva in poneverjenja, radi katerih ga je sodna oblast sedaj prišla in zaprla.

+ **Nov izpitni red pri rigorozih na zagrebškem vseučilišču.** Deželnovladna naredba z dne 3. t. m. določa za pravne in državnoznanstvene rigoroze v šolskem letu 1910/1911 ta-le izpitni red: Historijski rigoroz: rimsko pravo, cerkveno pravo in hrvaško-ogrsko zasebno pravo upošteva je nemško pravno zgodovino in nemško zasebno pravo. — Judicielni rigoroz: Splošno avstrijsko

zasebno pravo z ozirom na obstoječe ogrsko zasebno pravo, trgovsko in inenjijsko pravo z ozirom na dotično avstrijsko pravo, civilnopravni red z ozirom na isti ogrski in avstrijski red; kazensko pravo in kazenski proces. — Politični rigoroz: Splošno državno pravo, hrvaško-ogrsko državno pravo upoštevaje avstrijsko državno pravo, mednarodno pravo, narodno gospodarstvo in finančna veda.

— **Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Litija** najuljudneje vabi vse p. n. člane na svoj letni občni zbor, ki se vrši dne 21. avgusta 1910, ob 3. uri popoldne (po popoldanski službi božji) v gostilniških prostorih gospe Franje pl. Wurzbach v Gradcu pri Litiji.

— **Veliki hrvaški slikar Vlaho Bukovac**, profesor na praški akademiji, je svojemu rojstnemu mestu Cavtatu v Dalmaciji podaril v spomin svojo najnovejšo sliko: Podoba Matere božje cavtatske. Slika so te dni pod nadzorstvom umetnika, ki je nalašč za to prišel iz Prage, namestili na glavnem oltarju v cerkvi Malih bratov. Slika je 6-20 m široka in 2-20 m visoka in ima v verzih ta-le napis: »Cavtat, ti si moj krasni, ljubi dom. Dokler te čuva roka Vsemogočnega, se boš zmagonosno dvigal k vedno večji slavi. V spomin, Bukovac, Praha 1910.«

— **Posebni vlak iz Tržiča v Videm čez Červinjan** dne 15. avgusta 1910. Povodom cerkvenega slavlja, ki bo na praznik sv. Lorenca dne 15. avgusta t. l. v Vidmu, bo vozil na ta dan kakor lani poseben vlak iz Tržiča čez Červinjan - S. Giorgio di Nogaro v Videm. Odhod iz Tržiča ob 4. uri 33 minut zjutraj, odhod iz Ronkov ob 4. uri 40 m. zjutraj, odhod iz Pieris-Turriaco ob 4. uri 48 minut, odhod iz Vitta-Vicentina ob 4. uri 56 minut, odhod iz Červinjana ob 5. uri 20 minut. Vrne se lahko 15. in 16. avgusta t. l. z vsemi vozno rednimi vlaki — tudi brzovlaki — brez doplačila. Za ta posebni vlak se bo izdajalo posebno znižane povratne vozne listke za Videm v sledečih postajah in za naslednje cene: iz Tržiča frk. II. razred 4 K, III. razred 2-56, iz Ronkov bl. k. frk. II. razred 3-70, III. razred 2-40, iz Pieris-Turriaco frk. II. razred 3-50, III. razred 2-30, iz Vitta Vicentina frk. II. razred 3-25, III. razred 2-10, iz Červinjana frk. II. razred 2-85, III. razred 1-90.

— **Električna razsvetljava na Bledu**. Deželni odbor kranjski je dovolil Janezu Kunčiču iz Bleda - Mlino, napejlavo električne naprave na deželni cesti od Lesca do Boh. Bele. S tem je zadeva električne razsvetljave Bleda zelo ugodno rešena in upamo, da Bled prihodnje leto dobi elektrarno.

— **Semenj v Kandiji**. Prihodnji četrtek, t. j. 18. avgusta 1910, bo v Kandiji živinski, prašičji in blagovni semenj. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo.

— **Našim društvom!** »Slovenska Straža« je naprosila uredništva naših listov, da sprejemajo naznanila o društvenih priredbah in zadevah le pod pogojem, da je na pismu prilepljenih vsaj pet kolkov »Slovenske Straže«. Vsa društva naše izobraževalne organizacije naj torej napravijo tozadevne sklepe!

— **Dragonski polk Nikolaj V. na Gorenjskem**. Te dni pride dragonski polk Nikolaj V. v radovljiški okraj na vaje. 18. avgusta se udeleži ob pol deveti uri sv. maše na travniku pri Lescah, katero bo daroval leški župnik č. g. Lovšin.

— **Imenovani** so pravniki Dobaj, Tomšič in dr. Sterbenc za konceptne praktikante pri finančni direkciji v Ljubljani.

— **Mednarodni vinogradski kongres** se vrši od 5. do 10. septembra na Dunaju. Kranjski deželni odbor bo zastopal grof Barbo.

— **Delo pri hudourniku Raša**. Iz Gorenje Branice pri Vipavi se nam piše: Po dolgem čakanju, se je vendar pričelo delo vsaj za silo pri hudourniku Raša. Deželni odbor goriški je poleg 25 odstotkov k vsemu proračunu dovolil še svoto 2000 K za najnujnejša dela pri vasi Krboli. To vasico je namreč hudournik Raša kar preplaval tako, da ljudje v hišah niso bili varni in so morali iz hlevov izganjati živino na prosto. Kaj je pomagalo delati, ki je hudournik zopet vse pokončal! K tej svoti 2000 K prispelo pa je še izvanrednim potom visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo 4000 K in tako se je delo pričelo. Na tem mestu bodi toraj izrečena velerodnemu g. višjemu svetniku Wenedikterju v Beljaku najtoplejša zahvala za toli vplivno posredovanje pri visokem ministrstvu in sploh za ves njegov veliki trud, da je spravil delo v tir. Tak uradnik vživa ljubezen in spoštovanje ljudstva!

— **Č. g. župnik Globelnik** se je v nedeljo poslovil iz Polšnika in nastopi jutri svojo novo faro v Št. Vidu nad Vi-

pavo. Bog blagoslovi njegovo delo za vero in dom!

— **Musica sacra**. V Logu pri Vipavi izvajale se bodo na Vel. Smarna dan, ob deseti uri, pri slovesni službi božji, sledeče pevske točke: Introit in Communio, koralni, Kyrie in Agnus, iz maše L. Ebnerja, Op. 14, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, od Jos. Gruberja jubilejne maše, Op. 105, Graduale: Propter veritatem, Foersterjev, Offertorium: Assumpta est, L. Ebnerjev, Op. 52. Tantumergo od Ant. Foersterja.

— **Letina na Gorenjskem** zaostaja v splošnem dokaj za lansko. Sadjja je malo, samo jabolka so srednje obrodila. Ajda lepo vspeva in je pričakovati dobre letine. Tudi proso, korenje, pesa in repa kažejo lepo. V nekaterih krajih n. pr. v Ribnem imajo mnogo izbornih marelic, ki ravno zore in se bodo prodale po večini blejskim letoviščarjem. Tudi trte pri hišah so bogato obložene z grozdom, žal da ni na Dolenskem tako. Živinorejske klaje je povsod obilo. Ponekodi je toča pobila in pa črv uničil lepe poljske pridelke.

— **Poprava železniškega tira**. Na železniški progi med Šiško in St. Vidom popravljajo železniški tir. Stare, deloma obrabljene in trohnele prage zamenjujejo z novimi, katere dovažajo iz Medvoda, kjer je glavna zaloga primerno pripravljenih in prepojenih pragov. Tudi železne relze nadomeščajo z novimi ter popravljajo železniški nasp, ki je tudi tuintam trpel vsled dolgoletnih vremenskih vplivov. Dela se bodo po progi nadaljevala.

— **Zakoni samo na popirju**. Po avstrijskem zakonu proti pijančevanju od 19. julija leta 1877 za Galicijo se kaznujejo gostilničarji, ki namenoma zapeljujejo k pijančevanju, pijanim ali nedoraslim (otrokom) žganje prodajajo, z denarno globo 100 do 400 K ali eden do dva meseca zapor. Zakon predpisuje tudi kazni za onega, ki koga vpijani na javnem prostoru. Ravnotako lahko izgubi gostilničar obrtno pravico, ako zanemarja svoje dolžnosti. Zakon kaznuje pijanost na javnem kraju z globo 10 do 100 K ali tri do deset dni zapor, kdor pa je trikrat kaznovan, mu prepoveduje zakon obisk gostiln. Kdaj se je ta zakon izvajal? Res krasen zakon — na popirju!

— **Za stavbene obrti se v Sarajevu** obeča v prihodnosti jako cvetoča doba. Bosenska vlada je proglasila popolno 20 letno davčno prostost za vse stavbe, ki bodo do leta 1913. dovršene.

— **Geografsko in jamsko sekcijo** ustanovi hrvaška deželna vlada v geološki komisiji za kraljevini Hrvaško in Slavonijo.

— **V včerajšnjem podlistku** o potovanju kranjskih potovalcev v Švico je tiskarski škrat ime poslanca Bartola zamenjal z grofom Barbotom.

— **Išče se slovenskega ključavničarja** za mesto, v katerem bi prav dobro izhajal. Ponudbe na »Slovensko Stražo«.

— **Celemu nalogu današnje številke** je priložen prospekt »Hermes«, avstrijske bančne družbe z. Dunaj, X., Guderunstrasse 143, v katerem so navedene srečke. Natančnejše v prospektu.

Družinska Pratika 1911
je ravnokar izšla in se dobiva od danes nadalje pri vseh dosedanjih razprodajalcih. - Cena razprodajalcem ostane nepremenjena.

ZNAMENITA PETDESETLETNICA.

Črnogorci slave zdaj 50 letni vladarski jubilej svojega kneza Nikolaja, gospodarja tistih strmih čerij, v katerih si je znal črnogorski junak ohraniti svojo svobodo, svojo vero, svojo narodnost s handžarom v eni in s plugom v drugi roki ob tistih časih, ko je po celim Balkanu vladal mohamedanski polumesec. Študiral je sedanji črnogorski vladar v Trstu in v Parizu. Star je bil 19 let, ko je po smrti ustreljenega kneza Danila prevzel črnogorsko vladno krmilo male črnogorske kneževine. Modro, previdno in odločno je vladal črnogorski knez. Znano je, kolikokrat so bežali Turki pod Nikolajevo vladno pred junaškimi Črnogorci. Čela črnogorskega kneza pa ne diči samo lavorjev venec pridobljenih zmag, lahko se ponaša tudi z velikim kulturnim delom, ki ga je izvedel v svoji kneževini, ki postane kmalu kraljevina. Število šol se je podeseterilo, odkar vlada Nikolaj. Slavljeni knez je ustanovil seminare in višje učne zavode, uredil poštno in brzojavno službo, uvedel državljanski zakonik in delal na to, da sta se dvignila kultura in izobrazba. Vso pozor-

nost je posvetil črnogorski armadi, ki broji danes 50.000 mož. Dežela je razdeljena v 80 upravnih okrajev in v 40 okrožnih sodišč. Veliki angleški državnik Gladstone je izjavil o črnogorskem knezu, da je najbolj nadarjen in najbolj sposoben mož, kar jih pozna. Znano je, da je črnogorski knez jako dober pesnik, ki opeva junaštva črnogorskih knezov, krasoto črnogorskih čerij. Duša mu hlepi po čerih in po morskih valovih. Otrok ima črnogorski knez deset. Hčerka Milica je poročila nekega ruskega velikega kneza, Stara vojvoda Leuchtenberg. Ana Battenberskega princa Franc Jožefa, Jelena italijanskega kralja Viktorja Emanuela. Najhujši slovanski klevetniki priznavajo, da je črnogorski vladar previden in moder, ki je svojo državo zelo, zelo povzdignil. Ob petdesetletnici postane Nikolaj črnogorski kralj. Velevlasti so že pritr-dile. Poroča se, da si pusti napraviti krono iz jekla, ki bo značila jekleno voljo slovanskega vladarja svobodne slovanske države.

SRBI PRI ČRNOGORSKEM VLADARSKEM SLAVLJU.

Srbski prestolonaslednik potuje v Cetinje. Srbska vlada je vprašala na Dunaju, ali naj princ potuje inkognito ali oficijelno. Avstrijska vlada je odgovorila, da je vseeno, kako potuje princ, samo to želi, naj princ ne ostane v Zagrebu ali na Reki.

OGRSKO LJUDSTVO SE IZSELJUJE.

Budimpeštansko časopisje se zelo peča z žalostnim dejstvom, da izseljevanje strašno narašča. V Pecs, vas rabske stolice, so prišli k novačenju samo trije mladeniči, dasi bi jih bilo moralo priti 87, a 84 jih ni bilo, ker so se izselili. Sodiijo, da zapusti Ogrsko vsako leto 250.000 oseb.

NAMERAVAN NAPAD NA ITALIJANSKEGA KRALJA.

»Corriere della Sera« poroča iz Buenos Aires, da so zaprli ruskega delavca Ivana Romanova in italijanskega branjevca Rienzo, ki sta osumljena, da sta vrgla bombo v Colonsko gledališče. Pri sebi sta imela spise, ki dokazujejo, da se namerava napasti italijanski kralj Viktor Emanuel.

Štajerske novice.

— **š Trbovlje**. Otvoritev »Društvenega Doma« se vrši dne 11. septembra t. l. Sledi tudi javna telovadba Orlov. Spored se pravočasno naznani.

— **š Poroka**. V ponedeljek, dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer se poročita v frančiškanski cerkvi v Mariboru gdč. Tončka Jagodič in g. dr. Marko Stanjko, odvetniški kandidat v dr. Brejčevi pisarni v Celovcu. — Pred par dnevi se je zaročila gdč. Ela Marinova z g. davčnim oficijalom Ferdo Kocuvanom.

— **š Konjice**. S slovesnim ustoličenjem veleč. g. dekana za arhidijakona dne 28. t. m. bode počeščena cela konjiška dekanija, zlasti še trg Konjice. A zagrizenost nemških nacionalcev istotam grozi biti tako velika, da občinski odbor ne bo hotel sprejeti prevzvišenega vladiko. Zaupno posvetovanje občinskega odbora namreč je imelo negativen rezultat. Kakšen bode rezultat seje, se bode kmalu zvedelo.

BIENERTHOVE KONFERENCE. — POLJSKO KOLO RAZBITO?

Bienertth se prihodnji teden prične pogajati s Poljaki glede na kanale. Ob tej priliki poda tudi izjavo o jesenskem parlamentarnem programu. Bienertth zasliši tudi voditelje ostalih velikih strank. »Reforma« poroča, da se razcepi »Poljsko kolo« in da se ustanovi posebna »deloljubna skupina«.

Poročilo iz Bosne.

Iz Sarajeva smo dobili in priobčujemo:

»Slovenec« je v 176. številki prinesel poročilo o zasedanju bosenskega sabora in podal o njem nekoliko komentarja. To poročilo ni povsem točno in bi v svoji obliki utegnilo dovajati do krivih sodb, zlasti kar se tiče stališča, ki ga je zavzemala vlada nasproti nekaterim saborovim sklepom.

Po rečenem poročilu izgleda, kakor da je bilo vladi sami po volji, oziroma da se je zgodilo po njeni želji, da se je odvzela subvencija zavodom nadškofa dr. Stadlerja. To pa nikakor ne stoji, ker je vlada te zavode od vsega početka podpirala in tudi za nadalje to nameravala — dokaz, da je postavila v proračun dotično svoto. Nadalje bodi opozorjeno na dejstvo, da se je sekcij-ski šef baron Pittner tako v sejah proračunskega odbora, kakor v svojem budžetnem govoru v seji deželnega zbora, dne 27. julija, odločno zavzel za

te zavode in pozival sabor, da dovoli od vlade predloženo subvencijo zlasti gimnaziji v Travniku, ki bi sicer utegnila propasti. Baronu Pittnerju so potem zato nadškofu Stadlerju neprijazni listi očitali, da je klerikalec. Mož ima sploh jako težavno stališče; njegova deviza je enaka pravičnost Srbov kakor Hrvatov; a del Hrvatov, odločnih nasprotnikov Srbov, mutoobjektivnost šteje v zlo in pa radi tega napada. Opomnim tudi, da baron Pittner nadškofa Stadlerja osebno jako čista. Kakor ima sploh ta značajni plemeniti starček veliko prijateljev. Kadar obhaja svoj god, mu od deželnega poglavarja in najvišjih civilnih in vojaških funkcionarjev dol do preprostega meščana vse prihaja čestitat in izkazujejo se mu časti kakor nobenemu drugemu tukajšnjih cerkvenih oziroma verskih poglavarjev ne.

Nadškof Stadler sam je v deželnem zboru vstal in govoril za svoje zavode, pokazujoč na neizmerne žrtve, s katerimi jih je ustanovil. Res, da so Srbi in večina muslimanov demonstrativno zapustili dvorano, ko je dr. Stadler povzel besedo, a zato ni bil vtisk njegovega govora na javnost nič manjši. Dr. Stadler ni nikogar dolžil in nikogar napadal, on je zastopal zgolj svoje pravice in se skliceval na prosvetno veljavo od njega ustanovljenih šol, ki je noben pravičen človek odrekati ne more. Škofijska gimnazija v Travniku je ena najboljših šol v deželi in v njej so se vzgojevali možje, tudi Srbi, ki igrajo zdaj prvo vlogo v bosenski politiki. Pri vseh simpatijah do frančiškanov, katerim na ljubo je deželni zbor odvzel podporo škofovim zavodom in jo podelil frančiškanskim šolam, se tega postopanja nikakor ne more odobravati. No, to je gotovo, da zaradi tega Stadlerjevih šol še ne bo konec. Prvič je vprašanje, ako bosta avstro-ogrška vlada in krona to izpremembo v proračunu potrdili; in ako bi se to tudi zgodilo, se bodo gotovo našla sredstva za nadaljnje vzdrževanje teh šol in pomoč v to poklicanih faktorjev brezdvomno ne bo izostala.

Ljubljanske novice.

— **Ij Cesarjeva 80letnica rojstva in vojaštvo**. 17. t. m. se vrši zvečer ob osmih mirozov godbe pešpolka št. 27, godba domobranskega polka št. 27 pa tudi odkoraka ob osmih iz vojašnice in gre čez šentpeterski most po šentpeterski ulici, skozi Marijin trg, Stritarjeve ulice, Stari trg, okoli šentjakobskega trga nazaj na Stari trg, Vodnikov trg in Poljane v vojašnico. Vsako godbo spremlja 200 mož. 18. t. m. se vrši ob pol šestih zjutraj isto, ob pol osmih pa je na Slovenskem trgu sveta maša. Po sveti maši bodo vse čete defilirale. Če bo neugodno vreme, se bo brala sveta maša ob osmih zjutraj v šentpeterski cerkvi.

— **Ij Slavnost štiridesetletnice »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«** obeta biti zelo sijajna. Ljubljana se že oblači v slavnostno obleko, da dostojno pozdravi došle slovanske gasilce. Ko to pišemo, je že razobešenih po mestu veliko zastav. Danes zvečer ob osmih je koncert v »Unionu«, kjer se bodo sestali došli gasilci. Prvi pridejo danes v Ljubljano ob pol šestih zvečer bratje Hrvati, ob šestih se pripeljejo Moravci (čez 300) s poljsko deputacijo, ob 9. uri 45 minut se pa pripeljejo gasilci iz Česke (700). Ponoči in jutri zjutraj se pripeljejo slovanski gasilci: Štajerci, Gorenjci, Dolenjci in Notranjci. Došle goste pozdravijo na kolodvoru zastopniki »Zveze kranjskih gasilnih društev« in »Ljubljanskega prostovoljnega gasiln. društva«. Glavno slavlje bo jutri. Po slavnostnem zborovanju »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« v »Mestnem domu«, ki se prične ob pol 9. uri dopoldne, se uredi izprevod na Bleiweisovo cesti. Gasilci, ki jih bo približno nad 4000 (nad 1000 slovenskih je namreč prijavljenih), se razrede v tri prapore. Poveljeval bo skupni četni podnačelnik posl. J. Turk, prvemu praporju bo pa poveljeval Čeh, drugemu Hrvat, tretjemu podnačelnik »Zveze kranjskih gasilnih društev« gospod Petrič iz Postojne. Vsak prapor se razdeli v več zborov (stotnij), ki bodo močni najmanj 50 mož. Pri izprevodu svirajo, kolikor je dosedaj znano, tri godbe: »Slov. Filharmonija« in godci kranjskega in domačjskega gasilnega društva. gnegaški združeni voj odkoraka z Bleweisove ceste v Zvezdo, kjer daruje sveto mašo na prostem č. g. dr. Opek a. Med mašo svira godba in nazznanjajo glavne dele svete maše strelj z Grada. Po sveti maši mimohod pred deželnim dvorcem in pred dostojanstveniki. Posebna deputacija se pokloni deželnemu glavarju dvornemu svetniku pl. Sukljetu. V deputaciji bo en Čeh,

en Poljak, en Hrvat in en Slovenec. Po poklonitvi deželnemu glavarju defiluje ognjegasci pred dostojanstveniki, ki se postavijo pred deželni dvorec. — Združeni ognjegasci korakajo na to po mestu pred mestno hišo, kjer se izprevid ustavi in se pokloni odposlaništvu ljubljanskemu občinskemu zastopu. — Pred »Mestnim domom« se izprevod razide. Ob treh popoldne naznanita dva strela z Gradu vajo »Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«. Gasilci odrinejo na ta alarm čez Glavni in Stari trg na Št. Jakobski trg. Položaj je sledeč: V šoli pri sv. Jakobu izbruhne požar. Dim se razširi po vzpenjači po hodnikih, tako da učenke v II. nadstropju ne morejo po stopnjicah iz šole. V rešitev se porabijo vse rešilne priprave: drsalne vreče, drsalni prt in vrvi. Ogenj predere streho. Močen veter provroči, da se vnama ostreše šentjakobske cerkve. Moštvo društva ne zadošča, da omeji požar. Na pomoč se zato pozoveta tvorniška požarna bramba tobaka in tvornice in požarna bramba iz Šiške. Rezerva (parna brizgalna, rešilni voz in trije treni) stoji za Ljubljano. Končno se požar omeji. Ognjegasci odrinejo čez šentjakobski most pred šolo na Cojzovo cesto, nakar odhoda mimo šentjakobske šole čez Stari in Mestni trg nazaj v »Mestni dom. Vaje se udeležijo 70 domačih in 60 ptujih ognjegascev.

Ij 549krat na požarišču je bilo tekom 40 let ljubljansko gasilno društvo, ki jutri praznuje 40letnico uspešnega svojega delovanja.

Ij **Musica sacra v stolnici.** Jutri trinajsto nedeljo po Binkošti (god sv. Marjete, dev. in muč.), se bo izvajalo pri veliki maši ob desetih sledeče: Misa »Rosa mystica«, zl. Griesbacher, Gradual »Adjuvabit eam«, zl. Foerster, Ofertorij »Diffusa est«, zl. Kornmüller. — Na Veliki Šmaren ob desetih pa sledeče: Misa »Loretta«, zl. Rihovsky, Gradual »Propter veritatem«, zl. Foerster, Ofertorij »Assumpta«, zl. Goller.

Ij **Z bratom sprl.** Pred nekaj dnevi je prišel v Ljubljano delavec Franc Košir, rojen leta 1890. v Suhem dolu, obč. Št. Jošt in si hotel preskrbeti vozni listek za v Ameriko. Košir je imel saboj tudi popolnoma novo kolo trdke Rutner iz Vrhniške. Ker je kolo v večih krajih ponujal na prodaj, se je začela zanj zanimati policija in ga aretovala. Košir je imel pri sebi 754 K denarja v bankovcih skritega za hlačnicami. V hotelu, kjer je prenočeval, je imel v nočni omarici hranilno knjižico »Kmetijske posojilnice vrhniške okolice«, na kateri je bilo naloženih 900 K. To knjižico je Košir ukradel staremu očetu in dvignil prvič 150 K, drugič pa 300 K. Ker se je doma sprl z bratom, je ukradel knjižico zato, da bi prišel do denarja, s katerim bi se odpeljal v Ameriko. Dečka, ki je imel pri sebi tudi nov samokres, so danes izročili deželnemu sodišču.

Ij **Umrlj so v Ljubljani:** Ivana Kurant, žena kočarja, 33 let. — Stefan Velko, delavec, 17 let. — Ivana Brežnik, šivilja, 27 let. — Marija Jaklič, žena žel. čuvaja, 53 let. — Franc Kralj, delavec, 36 let.

Ij **Našla se je lepa igla.** Lastnik jo dobi v kavarni »Prešeren«.

Ij **Prazen izgovor.** Včeraj je na Bleiweiserji cesti v neki hiši pomagala snajžiti hišnici 30letna Marija Laneggerjeva, rodom iz Celja. Hišnico je takrat obiskala neka njena prijateljica, katere je radovoljno poslala Laneggerjevo po liter vina in ji izročila bankovec za 10 K. Ker se Laneggerjeva ni več vrnila, jo je naznanila policiji. Pri policiji se le-ta izgovarja, da je denar izgubila, kar ji pa ne bo dosti pomagalo.

PRVI JUGOSLOVANSKI KONZERVATORIJ

bo s sredstvi bolgarske vlade otvorjen 1. septembra v Sofiji. Vodil ga bo profesor berolinskega konservatorija Emil Mihail.

OBSODBA ZARADI PONATISNJE INTERPELACIJE.

Olomuc, 11. avgusta. Pred senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je moral predvčerajšnjim zagovarjati odgovorni urednik češkega lista »Pozor«, Knecht, ker je letos v aprilu priobčil podlistek »Tri protiklerikalne satire« od prof. Juda. Urednik Knecht se je zagovarjal, da je imenovan podlistek izvzet nekemu delu, ki ga je poslanec Svoboda potom interpelacije imuniziral v poslanski zbornici. Da je to res, je tudi poslanec Svoboda izpovedal kot priča. Na neumljiv način pa inter-

pelacija ni bila doslej v stenografičnem zapisniku ponatisnjena. Od strani toženčevega zagovornika se je povdarjalo, da se je doslej smatrala vsaka interpelacija imunizirana, kakor hitro se je izročila v zbornici, ter se ni čakalo, da bi bila objavljena v stenografičnem zapisniku, da bi se jo moglo ponatisniti nekaznovano. Doslej je veljalo vedno načelo, da se more objaviti vsebino interpelacije, kakor hitro se je prebrala v zbornici in izročila zborničnemu predsedniku. Državni pravdnik pa se je skliceval na določila poslovnega reda poslanske zbornice, ki izrečno določa, da je interpelacija šele takrat imunizirana, ko je priobčena v stenografičnem zapisniku. Vsled tega je bil odgovorni urednik obsojen na dva dneva zavora, poostrenega s postom, in 300 K denarne globe.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEŠKI IZLET NA DUNAJ.

Dunaj, 13. avgusta. Praški Čehi svojega izleta na Dunaj niso odpovedali. 500 Čehov se pripelje na Dunaj jutri v nedeljo ob 7. uri zjutraj. Vsi policijski stražniki in agentje morajo ostati v službi, nihče ne dobi dopusta. Danes je bila pri policijskem predsedstvu seja policijskih uradnikov, ki bodo imeli službo na cesti. Zabičilo se jim je, da ne smejo trpeti nobenih demonstracij pod nobenim pogojem.

SEMANJSKA TATOVA PRIJETA.

Celje, 13. avgusta. V okolici celjski sta te dni dva lopova na znani način z »izgubljenim denarnico« oropala iz semnja se vračajočega Blaža Cmerenška. Posrečilo se je prijati lopova ki sta tudi na Kranjskem izvršila več sličnih deliktov. Lopova sta znani tat Franc Cresner iz Oplotnice in njegov svak Anton Berglez.

TURČIJA IN BOLGARIJA.

Pariz, 13. avgusta. Francoski listi svare Bolgarijo pred prenapljenimi koraki proti Turčiji. S tem so se Francozi postavili na stališče Rusije, ki želi mir na Balkanu.

Belgrad, 13. avgusta. Listi poročajo, da je v Bolgariji ministrska kriza. Menda se je nekaj ministrov izreklo proti »pustolovski politiki« v Makedoniji.

Carigrad, 13. avgusta. Oblasti so odkrile veliko zalogo bomb in dinamita. Bolgarski vstaši so sklenili vse železniške mostove pognati v zrak.

SESTANEK AVSTRO - OGRSKEGA IN LAŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA V BENETKAH.

Dunaj, 13. avgusta. Aehrenthal vrne obisk Di San Giuliana koncem jeseni v Benetkah.

NESREČI Z AVTOMOBILOM.

Lipsko, 13. avgusta. Včeraj dopoldne se je peljal 43letni trgovec Gustav Hartman z avtomobilom iz Liskpega v Weisenfeld. V bližini Lipskega je zavozil avtomobil v neko drevo in se razbil. Lastnik avtomobila si je razbil glavo in je ostal mrtev na mestu.

Bastia, 13. avgusta. Avtomobil nekega Borghetta se je ponesrečil. Borghetto je ubit, njegova soproga in sorodnik sta smrtno ranjena, soferju se ni nič zgodilo.

LATHAM NAD PARIZOM.

Pariz, 13. avgusta. Aviatik Latham je preletel včeraj dopoldne v zraku Pariz od vzhoda do zahoda v vsej njegovi obširnosti. Mnogobrojno občinstvo ga je pozdravljalo burno na ulicah, zlasti ob borzi, kjer se je moral boriti Latham s svojim letalnim strojem proti vetru.

AVSTRIJSKI ČASTNIK — NATAKAR.

Berolin, 13. avgusta. »Berliner Tagblatt« poroča včeraj iz Mogunca, da so tamkaj aretovali nekega natakara. Pri preiskavi se je dognalo, da je aretovanec avstrijski častnik, ki so ga zasledovale avstrijske oblasti, ker je dezertiral od vojakov.

VELIK POŽAR V PRISTANIŠČU.

Kristijanija, 13. avgusta. V včerajšnji noči je izbruhnil velik požar v pristanišču Aalesunda, ki se je hitro razširil in ki je kljub trudu ognjegascev upepelil neko veliko skladišče v nekoliko urah. Tri nadstropja visoko skladišče je bilo do strehe polno blaga. Vse blago je v ognju zgorelo. Škoda na blagu se ceni na 150.000 K. Kako je nastal požar, ni znano.

VELIKA POVODENJ NA JAPONSKEM.

Tokio, 13. avgusta. Na Japonskem je povodenj napravila silno škodo. Voda je razrušila mesta in vasi, silno veliko število ljudi je izgubilo življenje. V nekem delu Tokia je 3000 hiš pod vodo.

SRBSKA MINISTRSKA KRIZA.

Pasić namerava odstopiti, ker se krha disciplina njegove stranke. Sledi mu kot ministrski predsednik Protić ali pa Nikolić.

REPUBLIČANSKO GIBANJE NA PORTUGALSKEM.

Iz Lizbone poročajo, da na Portugalskem grozno napreduje republičanska agitacija. Vsak čas se pričakuje vstaja.

Razne stvari.

Ločitve zakona na Francoskem naraščajo, in sicer najbolj med delavci. V letih od 1898. do 1908. se je število zakonskih ločitev več kakor podvojilo, dasi prebivalstvo ni prav nič naraslo; poskočilo je od 4641 na 9687 slučajev. Ločijo se čisto mladi ljudje po treh do šest mesecih zakona in to večinoma iz čisto lahkomišelnih vzrokov. Francoski sociologi so radi tega v velikih skrbih in razmišljajo, kako bi se dale razmere izboljšati. Čudno, da moderni moralisti teh sadov svojih naukov niso v naprej videli, čudno, da jih je sedaj tako strah čisto naravnih posledic — svobodne vesti!

Delavsko zavarovanje v Ameriki. Mislijo bi se, da je v Ameriki, deželi svobode in napredka, že davno upeljano »delavsko zavarovanje«, ki gotovo prekaša razne evropske tozadevne naprave. Pa temu ni tako. Ameriške Zvezne države pošiljajo v zadnjem času večkrat svoje zastopnike na Nemško, kjer naj proučujejo nemško delavsko zavarovanje. Nacionalna zveza ameriških industrijcev je šele pred kratkem poslala v Berlin posebno komisijo v svrhu tozadevnega proučevanja. Prouči naj nemško zavarovanje proti nezgodam in istočasno tudi opazuje enake naprave po drugih evropskih državah. V Avstriji, kjer se v socialno politični smeri gotovo ne misli najbolj napredno, se je pred več kot 20 leti vprašanje o zavarovanju proti nezgodam postavno uredilo, medtem ko se v Ameriki šele sedaj misli, uresničiti idejo o socialnem delavskem zavarovanju.

Milo obsojeni mažarski vojaški begunci. Pred nekaj dnevi je iz posadke v Nyirgyhari pobegnilo 18 huzarjev, ker jih je stražmojster preveč šikaniral. Vojno sodišče v Debrecinu jim je 8. t. m. prisodilo jako milo kazen: en teden zavora, le kolovodja je obsojen na en mesec. Proti stražmojstru pa se je uvedla stroga preiskava.

Sprevoznika cesne železnice kloroformirali. Iz Tacome, Wash., v Ameriki se poroča 25. julija: Prebivalci Fern Hilla so se že dalj časa borili za znižano ceno vožnje na tukajšnji cestni železnici. Včeraj zvečer pa so izumili popolnoma nov način, kako železnico prisiliti v njih zahteve. Ta večer so namreč kondukterja s kloroformom onesvestili in s tem omogočili, da je imelo sto potnikov prosto vožnjo.

Izvoz lesa iz Bosne-Hercegovine. Lani se je izvozilo iz Bosne in Hercegovine 311.000 ton žaganega lesa proti 202.000 tonam predlanskega leta. Vrednost lesa je znašala 21.620.000 K (oziroma 20.014.000 K leta 1908.). Zlasti žihavna je bila kupčija z železničnimi pragovi, ki so bili letos mnogo dražji, nego zadnjih pet let. Zelo pa je nazadovolj izvoz hrastovih dog, ker je ruska konkurenca v inozemstvu ves trg preplavila.

Izdelovanje medu. Največji čebelar na svetu je Harrison v Kaliforniji, ki ima 6000 panjev ter izdela letno 100 tisoč kilogramov medu. Na Grškem imajo 30.000 panjev, na Danskem 80 tisoč panjev z 1 milijonom kilogramov medu, na Ruskem 110.000 panjev z 1½

milijona kg medu, v Belgiji 200.000 panjev z 2½ milijona kg, na Holandskem 240.000 panjev s 3 milijoni kg in na Nemškem 1.450.000 panjev, ki pridelajo 20 milijonov kg medu. Največ panjev v Evropi ima Avstro-Ogrska, namreč 550.000, ki prinašajo letno 20 do 21 milijonov kg medu. Severnoameriške Združene države razpolagajo z 290.000 panji, ki so last 70.000 čebelarcev ter prinašajo letno 31 milijonov kg medu.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primesanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživačo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. VIII.

Izvirek: Giesshubler Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zalogo pri Mihael Kastner-u, Peter Lassiniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 1452-49

Nični boljšega

za pripravljane najfinejše goveje juhe, kot 2264

Zvezda
+ križcem
MAGGI-jeve

kocke za govejo juho

po 5 vinarjev

MAGGI-jeve kocke za govejo juho so čiste, najboljša goveja juha v strjeni obliki in vsebuje tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in varstvom. znamko zvezdo s križcem.

V Ameriko in Kanado
zložna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line**

H 594 52 Bliznji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Ultonia, 23. avg., Carpathia, 13. sept. Pannonia, 27. sept. 1910. iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 27.8. 17.9. 8.10., 5.11., 17.12. 1910. Mauretania, 20.8., 10.9., 1.10., 29.10., 19.11., 10.12. 1910.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo vstevši davek in K 100— za otroka pod deset let vstevši davek.

Največ daril

Veliko zlato svetinjo, 3 zlate kolajne, 3 srebrne svetinje

1681 so dosegli pri

alpski vožnji

Tovarna: Mladá Boleslav. Zastopstvo: Nikodem & Zwetzka, Gradec, Kaiserfelderg. 15.

LAURIN & KLEMENT

Centralne kurjave in cvetličnjake

JAN ŠTĚTKA

oskrbuje najstarejši češki specialni zavod 1748 Iq-1

tovarna za stroje Praha-Kral. Vinohrady, Pritčova ul. č. 892. (Cechy.)

? I ?
IKO
? O ?

Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena
se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**
Lastna tovarna ur v Sviči. 2018
Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

? I ?
IKO
? O ?

2326

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani javlja tužno vest, da je njega mnogoletni član, gospod

Janko Terček

trgovski potnik

danes ob pol 4 uri popoldne po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 48. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo pokojnika bode v nedeljo dne 14. avgusta ob pol 4 uri popoldne iz mrtvašnice v Leonišču na pokopališče k sv. Krištofu prepeljano in ondi v društveno rakev k večnemu počitku položeno. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1910.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 13. avgusta.

Pšenica za oktober 1910	9.72
Pšenica za april 1911	10.72
Rž za oktober 1910	7.37
Rž za april 1911	7.21
Oves za oktober 1910	7.21
Koruza za avgust 1910	5.64
Koruza za september 1910	5.69
Koruza za maj 1911	5.79

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
12 9. zveč.	739.9	16.6	brezvetr.	jasno	
13 7. zjut.	39.9	12.1		megla	0.0
2. pop.	37.3	24.7	sr. jzah.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temp. 17.2°, norm. 19.1°.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

PREKLIC.

Podpisani prekličem tem potom vse žaljive besede, katere sem govoril v Bitenčevi gostilni na Brodu, zoper g. Josipa Bernika, gostilničarja na restavraciji v Vižmarjih, ter se mu zahvaljujem, da mi je milostno odpustil.

Mihael Kopač

posestnik in mizarski mojster na Brodu št. 10.

2285

Izjava.

Podpisana izjavljam, da so neresnične vse govorice o slabem ravnanju z ranjnim g. Fran. Kunstelj - nom, ter bom nastopila sodnijsko pot proti vsakomur, ki bi še razširjal take govorice.

Glince štev. 4

2332

Ivanka Kunstelj.

Hiša

je naprodaj v Štefanji vasi št. 52 z dvema stanovanjema in sadnim vrtom. 2324

Lepo posestvo

se da takoj v najem v celoti ali tudi na drobno. Več se izve pri Francu Kosancu, ribiču, Slape št. 8, p. D. M. Polje. 2337

Dva dijaka ali dve dijakinji

se pri pošteni družini v Trstu vzame na stanovanje in hrano. Kje, se izve v upravnistvu Slovenca v Ljubljani. 6-1

Kupci pozor!

na poti v Rožno dolino št. 216, enonadstropna, pravna za dve družini ter zelo lep vrt, se prodaja po 2262 nizki ceni. Več pove Tomaž Čeh. 6-1

Važno za vsacega

kdor išče na Dunaju službo, pojasnila glede opravil ali privatnih reči, potrebuje določila ali oskrbovanje vseh vrst, hoče dobiti posestva, želi pojasnila glede posojila, naj piše pod šifro: „Posredovalna pisarna N. 3494.“ na Haasenstein & Vogler A.-G. Dunaj I./I. 2237

Perje za postelje in puh

9320 priporoča po najnižjih cenah 52-1 F. HITI pred Skofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ador želi dobro jesti, privošči naj si večkrat izborne Pekatete, ki naj bodo napravljene po receptni knjigi Prve kranjske tovarne testenin v II. Bistrici. Pošlje se vsakomur za 637 stonj in poštne prosto. 3-1

Hišica z vrtom

blizu mesta, se odda v najem.

Ponudbe pod „Hišica“ na upravnistvo „Slovenca“. 2218 3-1

Dvonadstropna hiša

v sredini mesta, s kletmi in sedmimi stanovanji, pripravna za vsako obrt, se iz proste roke prodaja za 29.000 kron. Letni dohodek 2600 K; za takoj plačati je samo 3000 kron.

Več pove J. Kernc, Hilšerjeva ulica št. 12 v Ljubljani. 2145 3-1

Preselitev obrti.

Cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da sem se preselil iz Sv. Petra nasipa 67 na 2260 Sv. Petra cesto 52. 3-1

Z odličnim spoštovanjem se priporočam Ivan Slana, krojaški mojster, Ljubljana.

Učenka

iz dobre hiše, ne pod 14 let stara se takoj sprejme pri tvrdki 3-1

J. Elsner v Litiji.

POSLOVODKINJA

srednje starosti, ki je zmožna samostojno voditi trgovino z mešanim blagom v neki večji vasi blizu Cerkniškega jezera pri Rakeku, ter se more izkazati z vsemi potrebnimi izpričevanji v dosegu obrtnega lista (učno in dveletno poslovno izpričevalo) in more položiti par sto kron kavicje, se sprejme takoj za dobo najmanj 5 let. Prednost imajo take, ki so vajene tudi gostilniškega posla. — Ponudbe sprejema do 20. avgusta upravnistvo „Slovenca“.

Sode

dobro ovinjene, stare in nove, velike in majhne, ima na prodaj Iv. Buggenig sodarski mojster v Ljubljani. 2327

Tri gospodične

se sprejmejo takoj na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista. 2325 3

2 hiši 2

skupaj arondirani, z lepim za stavbišče pripravnim vrtom, v lepi legi, z dobrimi dohodki se pod ugodnimi pogoji

prodasta.

Več se izve pri g. Petru Batellinu, Vrtna ulica št. 62, Glince p. Vič.

Vajenec

katere bi imel veselje za mizarski obrt (dečki iz dežele imajo prednost) se sprejme pri tvrdki

Franc Stanovnik mizarski mojster Rožna dolina pri Ljubljani. 2267

GOZD

v Sockem pri Gor. Ponikvi blizu Žalca na Štajarskem se bode

razprodajal

na drobne kose dne 18. in 19. t. m. ob 8. uri dopoldne Začetek pri št. Iljskem mostu.

Učenca

močnega in pridnega, sprejme takoj Anton Kremžar ključavničar v št. Vidu nad Ljubljano 2328

Veletrgovina z železnino

„Merkur“

Peter Majdič

Celje

se priporoča. 2334

Knjigovodja

jako soliden in z izvrstnim spričevalom, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ameriškega, enostavnega in dvostavnega knjigovodstva in strojepisja, želi premeniti službo. Gre tudi na deželo. Nastop službe s 1. oktobrom. Ponudbe do 20. t. m. na Fr. Vuga, M. P. knjigovodja, Maribor ob. Dr., Urbanska ulica 6. I.

Išče se

2335

poslovodja ::

za trgovino z mešanim blagom. Prosilci s kavicjo imajo prednost. Plača po dogovoru. Oglaš. z dokazili o dosedanjem službovanju sprejema do dne 25. t. m. I. ljubljansko uradniško gospodarsko društvo v Ljubljani, Kongresni trg št. 12.

Razprodajam na dražbi

v pondeljek 22. avgusta ves dan svoje posestvo v D. M. Polju št. 19. obstoječe iz 15 njiv (stavbišča), 7 travnikov, 4 gozdne parcele, 16 oralov zaraščenega hriba v Gostinci, delež gmajne in vso gospodarsko orodje. Mar. Juvan. 2339 (3-1)

Proda se hiša z vrtom

na jako lepem prostoru pripravna za vsako obrt. Stara pot 15. 2329 (2-1)

Izvežbanega pisarja

se išče za

c. kr. notarijat v Žužemberku Vstop 15. septembra 1910.

Plača po dogovoru. 2296 3

Pridnega učenca

sprejme takoj stavbni in umetni steklar, Maks Tušek v Ljubljani Sv. Petra nasip št. 7. 2284

Vila Epos

Bled-Mlino blizu hotela Petran se vsled smrti posestnika prodaja dne 27. avgusta 1910 ob 3. uri popoldne na licu mesta potom prostovoljne javne dražbe. Pojasnila daje D. Repe, Bled 2336 3

Dijake

sprejme na stanovanje in hrano z dobro postrežbo po nizki ceni Marija Vrhunc, Pod trančo 2, III. n. 2333

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2323 52

Ženitbena ponudba.

Želim se poročiti z od 40 do 50 let starim možkim, ki bi bil krščanskega in treznega značaja in bi imel kako stalno službo s pravico do penzijske ali da bi bil organist na večji fari. Vdovci z enim otrokom niso izključeni. Stara sem 37 let, premoženja imam v denarju 1900 K, pošlena in sem izučena kuharica. Ponudbe naj se pošljejo na upravnistvo Slovenca če mogoče s sliko pod imenom: „Miroljubnost“ 2277

Elektro radiograf „IDEAL“

hotel „pri Maliču“ zraven glavne pošte

SPORED: 2198

od sobote 13. avgusta do srede 16. avgusta. 1. Urni patakar. (Komično.) 2. Lov na jastoge. (Po naravi.) 3. Brivec Seviljski. (Umetniška projekcija.) 4. Potovanje v Laos. (Po naravi v barvah.) 5. Bebec. (Drama.) 6. Za štiri vinarje krompirja. (Komično.) — Dodatek ob 7. in 1/2 9. uri zvečer. 7. V pridnosti. (Komično.) 8. Ponočevanje velikega kneza. (Umetniška projekcija.) 9. Spiritistova sablja. (Komično.) — Zadržna predstava se vrši ob lepem vremenu na prostem. — Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje slav. Slovenska Filharmonija.

Kdor zida ali rabi cementne izdelke naj zahteva cene od

tvornice cementnih izdelkov

JOS. CIHLÁŘ

:: Ljubljana ::

Dunajska cesta št. 67

2330

Kmetsko dekle

Išče službe v kaki trgovini. Obrti je že nekoliko vajena. Naslov pove uprava lista.

Razpisuje se

služba cerkvenika in organista

v Ambrusu, pošta Zagradec - Fužine.

Dohodki okrog 600 K, prosta drva in prosto stanovanje. Opozarja se, da se bodo do Velike noči postavile nove orglje z dvema manualoma; kakor tudi, da je tu prav lepa prilika, se popolno privaditi poslovanja v hranilnici.

Služba se nastopi lahko takoj.

Zupni urad v Ambrusu

2294 dne 10. avgusta 1910. 3-1

Učenca in pomočnika

2276 sprejme takoj v trajno delo 2-1

Franc Krištof, krojaški mojster, Višnjagora.

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje priprave, priporoča

Ivan Bajželj, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3-50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zahtevo franco. 2011

Restavracija Reininghaus v Šiški

išče za 1. novembra 1910 dobro izurjenega

gostilničarja.

Ponudbe na

Bratje Reininghaus, založba piva v Spodnji Šiški.

2 hiši z gostilno in 2 hiši brez gostilne

se prodaste iz proste roke po zelo ugodnem pogoju. 2169

Gostilna je zelo dobro vpeljana.

Več se izve v restavraciji pri

„Zvezdi“ Sp. Šiška šte. 22.

Vprežni voz

na peresih. 1 uprežni koleselj (bagerle), ki sta skoraj nova se prodasta po nizki ceni. Več se izve pri Francu Mihelčiču, trgovcu na Vrhniki št. 113. 2137 3-1

20 do 50 K nadan

lahko vsakdo zasluži z razpečevanjem novega predmeta, ki se rabi v vsaki hiši. — Pošljite v pismu za pojasnilo znamko za 30 vin. in svoj naslov. Josip Batič, Idrija, Kranjsko. 2309

Enonadstropna hiša

majhna se prodaja iz proste roke v Rožni dolini šte. 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka. 2147 8-1

Dobro ohranjen 2112 3-1

glasovir

se prodaja v Ključavničarski ulici 1, III. nadstr.

Hiša (vila)

Radi preselitve se odda takoj v najem vlla v Kamniku (Zarice šte. 2)

z dvoje stanovanj, vsako po 3 sobe, kuhinjo, drvarnico, kletjo in skupno pralnico ter zelenjardnim vrtom. Pri hiši je en oral sadnega vrta. — Več se izve pri lastniku Franjo Vidicu. 2290 6-1

FR. ŠEVČIK, puškar v Ljubljani

Židovska ulica št. 8

priporoča svojo veliko zalogo najnovejših pušk in samokresov lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, katere presegajo glede dela in tudi glede strela vse druge puškarske izdelke.

Posebno dobre so lahke trocevke in puške z jeklenimi cevmi za brezdimni smodnik. Velika izbira pušk brez petelinov (Hammerles). Najnovejši topiči, velika zaloga vseh lovskih potrebščin, kakor tudi potrebščin za ribiče, strelivo po najnižjih cenah na razpolago.

Popravila

izvršujem najceneje, točno in zanesljivo v lastni delavnici. Od zunaj naročene stvari odpošiljam s povratno pošto.

Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti.

! POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Cudnu

uraru in trgovcu v Ljubljani delničar in zastopnik švicarskih tovarov „Union“ v Bielu in Genovi.

700 Litani, prstani, briljanti. (1)
Svetovnoznano najčinejše blago po najnižjih cenah

Ključavničarska in kovaška = delavnica

z vsem orodjem, kakor tudi stanovanje v hiši, se pod ugodnimi pogoji odda takoj v našem zanesljivemu in spretnemu obrtniku v tej stroki. — Opomni se, da v trgu Radeče ni nobenega ključavničarja, je velik promet, obilo dela in zaslužka. Oglasi se sprejemajo osebno pri: Dragotin Paš, občinskemu tajniku v Radečah pri Zidanem mostu. 2311 3

Izdelovalnica

vseh vrst =

harmonijev

po najnovejšem ameriškem sistemu. Sprejemajo se tudi vsa popravila starih harmonijev, dobijo se na zahtevo tudi posamezni kosi harmonija jeziki i. t. d. Cenik franco in gratis. Iv. Kacin, Polhov Gradec pri Ljubljani. 2312

Malo posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in 8 oralov zemljišča, pol ure od Ljubljane je naprodaj. Učč pove Fr. Golob, Izanska cesta št. 53. 2299

Deček, inteligenčen in zdrav

se sprejme v manufakturno veletrgovino v Ljubljani kot praktikant. Kje pove upravništvo lista. 2304 2

Učiteljica

večja slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi vstopiti kot odgojiteljica v kako boljšo družino z enim ali dvema otrokoma. Ista je zelo finega in mirnega značaja. Pismene ponudbe naj se pošljejo pod „G. D.“ na upravo „Slovenca“. 2201

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivnega skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivnega puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto. Dovošene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-blaža 1 pernica vel. 180x116 cm z blazinama, velikost 80x68, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16, vglavica K 3, 3 50, 4. — Pernice 180x140 cm velike K 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 ali 80x80 cm K 4 50, 5, 5 50. Spod. pernica iz grada 180x116 cm K 13, 15. Razpošilja proti povzetju poštne prosto pri naročilu od 10 K dalje. M. Berger v Dešenici št. 1009. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem posteljnemu blagu zastoj in poštne prosto. 2292

Razpis

Št. 14.751

2318 3

Za zgradbo vodovoda za Gotenico, politični okraj Kočevje na 23.753-82 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapodajajoče ponudbe naj se predložijo do

31. avgusta t. l. ob 12. opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Gotenico, politični okraj Kočevje.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Ravnotako je izrecno izjaviti, od kje da hoče ponudnik armature dobaviti.

Ponudbi je tudi priložiti seznam enotnih cen za pri hišnih vpeljavih potrebna dela in dobave.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, ponudbeni pripomočki in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu za znesek 6 K

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1910.

Deželni odbor kranjski.

Hotel Didič v Idriji.

NOVI HOTEL

Cenjenim gostom in slav. potujočemu občinstvu priporočam v obilen obisk ki ga otvorim v nedeljo dne 14. avgusta t. l. Za prenočevanje je 16 udobno oskrbljenih sob na razpolago. Točila se bodo razna izvrstna naravna vina in dobro pivo. Preskrbljeno bo vedno z dobro mrzlo in gorko kuhinjo po najnižjih cenah. V hotelu je tudi kopališče.

2308 3

Z velespoštovanjem

Franc Didič.

Pomočnika

za krojaško obrt, ki se poleg dela za gospode tudi prav dobro razume na damsko delo se sprejme takoj. — Ponudbe pod šifro A & B na upravništvo. 2278 4-1

Učenka

se sprejme za manufakturno, specerijsko in galanterijsko trgovino. Ponudbe na 3-1

Peter Sitar

trgovec in gostilničar na Jesenicah.

Išče se vpokojen duhovnik

za samostan šolskih sester v Repnjah, p. Vodice, Gorenjsko

Več po dogovoru s predstojništvom samostana. 5-1

Najstarejša slovenska trdnjava te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejateljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfve ul. 4

si usoja javiti pred duhovščino ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagoljavajo nitro in najpoštenjšo postrežbo. pros. da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdnjavo. 2403 26-1

V najem oddati je s 1. oktobrom t. l.

več lokalov

v katerih se izvršuje sedaj trgovina z mešanim blagom, tik glavne ceste, blizu cerkve. Prostori so primerni tudi za peka, katerega tu nimamo, pač pa bi bil za našo veliko občino zelo potreben. 2298

Več pove 3-1

Ivan Lampe, Črni vrh nad Idrijo.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče

za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani,

Selenburgova ulica 6. - Najstarejša domača trdnjava.

Priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov kakor drugih lovskih potrebščin. V zalogi imam tudi palice za ribji lov, vrvice, trnke, umetne muhe, mreže in sploh vsa pripravo za ribištvo in umetniški ogenj.

- Ceniki -

zastoj in poštne prosto. 2238

Sprejemem

takoj ali pa s 1. septembrom

strojepisca

popolnoma večšega slovenske in nemške stenografije.

Dr. Franc Frlan

odvetnik

2269 2-1

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4, hiša Stefanove gostilne

*** Mašna knjiga (missale) patra Anselma Schotta** ni samo knjiga za funkcije opravljajočega duhovnika, temveč kot priročno pripravljena neusahljiv vir gradiva za vsakega omikarja lajka, ki se hoče pridružiti z razumom in s pravo koristjo sveto daritev opravljajočemu duhovniku. Cena nad 1000 strani obsegajoče, vendar zelo priročne knjige je zelo nizka; v priprosti repni vezani stane 4 K 20 v., dobi se tudi z zlato obrezo za 4 K 80 vin. in še v finejših vezavah. Tisk predstojajoče 13. izdaja je mnogo boljši. Dobro došla po knjiga zlasti udom III. reda, ker ji je pridejan dodatek (sam zase 72 vin.), ki obsega posebne maše svetnikov treh redov sv. Frančiška in v katerem je dobiti važen zaznamek odpuškov za ude. Ta dodatek bo gotovo vsem tretjerednikom poseben vir dušnega veselja, pobožnega gradiva in bogatih milosti.

Iz mašne knjige je dobiti tudi izreček (enako v dveh izdajah) z naslovom »Oremus!« Cena 4 K 32 vin., fina izdaja 4 K 62 vin. Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Že v 11. izdaji je izšla Avg. Lehmkühlova »Theologia moralis« v dveh zvezkih, velikost 8°. Cena 24 K, vezana v francosko polusnje 29 kron 76 vin.

Volumen I: continens theologiae moralem generalem et ex speciali theologia morali tractatus de virtutibus et officiis vitae christianae. (XX u. 900)

Volumen II: continens theologiae moralis specialis partem secundam seu tractatus de subsidiis vitae christianae. Cum duabus appendicibus. (XVI u. 950)

Takoj pri prvem izdanju pred več kot 25 leti je našlo splošno priznanje in si napravilo hitro pot po vseh leželah katoliškega sveta. Avtor je celo lelo znova predelal, popravil in ponnožil, četudi je njegova smer ostala v celoti ista. Vendar se dobi malo strani, tjer se ne bi kaj spremenilo. Dosedaj so bili sestavljeni glavni temeljni stavci najprej v vsakem odstavku in nato se je šele poseglo nazaj na detajlna vprašanja posameznih temeljnih stavkov. Kakor je bilo to mogoče koristno za pouk, vendar se je izkazalo kvarljivo za bralca. Zato se je ta red v novi zdaji večji del opustil in se obravnavalo posamezna vprašanja splošno takoj na mestu. Radi celotne predelave vsega dela so se premaknile tudi številke ob robu. Da se pa pri uporabi starejše izdaje morejo odstavki lažje najti, so navedene ob robu poleg novih tudi številke stare izdaje.

Delo se dobi vedno v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

*** Cantica sacra.** Cerkevna pesmarica, I. del, za četverglasni moški ali ženski zbor, drugi popravljeni natis, priredil Ant. Foerster, natis odobril in dovolil knezoškofijski ordinarijat ljubljanski.

Ta vže tako dolgo pogrešani I. del omenjene pesmarice, je ravno izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« in obsega 70 raznih deloma že znanih, deloma novih napevov, domačih in tujih skladateljev. — Obseg vsebine se deli na pet delov. Prvi del obsega mašne pesmi, drugi del pesmi cerkvenega leta, tretji del Marijine pesmi, četrti del pesmi svetnikov in peti del napeve k blagoslovu, katerim je pridejan tudi psalm »Laudate Dominum«. Na koncu se še nahaja Haydnova zahvalna pesem in avstrijska himna. — S to zbirko sta »Katoliška Bukvarna« kakor prireditelj naš nedosežni in najzaslužnejši skladatelj g. Foerster, ustregla vsem cerkvenim in drugim moškim ter ženskim zborom. — Priporočamo torej to praktično in hvaležno pesmarico vsem zborom, zlasti slavnim šolskim ravnateljstvom srednjih in višjih šol, kakor tudi slavnim vodstvom zavodov. Cena lično vezani in razločno tiskani knjigi je 2 K 40 vin., in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoč organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

NESTLÉ-jeva moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne želodce.
Očvaruje in odstranjuje otročjo drisko in blaguje črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

V modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg 18
vedno novosti, dobro blago
dobite in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slamnikov, in čepic, dalje čepic za dame itd., itd., itd.

Tehnično pisarno ima
ING. IG. STEMBOV

:: avtorizirani stavbni inženir ::
Ljubljana, Šubičeva ulica 5.
Izvršuje načrte, prejema stavbna vodstva in nadzorstva ter oddaja strokovna mnenja. 2093 1 ::

Suarilo!

Schicht-ovo mlo je pravo
samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

**Otvoritev
gostilne!**

Uljudno naznanjava, da bova v soboto, dne 13. t. m. otvorila gostilno v hiši gosp. J. Kmeta v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 8 pod imenom

„PRI RUSU“

kateri prostori so čisto na novo moderno prenovljeni, tudi je lep senčnat vrt.

Točila se bodo samo zajamčeno pristna dolenjska in bizelijska vina ter vedno sveže pivo.

Tudi se sprejemajo abonenti na hrano.

Priporočava se čast. občinstvu, svojim starim gostom ter prijateljem za obilen obisk ter bilježiva

z odličnim spoštovanjem

2303 3

A. M. Rus.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril na Bledu (Zagoriče vila Generös)

tehnično pisarno.

Izdeloval bom vsakovrstne načrte za javne in privatne stavbe, sprejemal tehnična in vsa v stavbinsko stroko spadajoča dela

Po 14 letni akademski teoretični in praktični izobrazbi, ter s skušnjo stavitelja katero sem z prav dobrim uspehom napravil na Dunaju, lahko zatrjujem da bom izvrševal točno, solidno in strokovnjsko delo, ter se slavnemu občinstvu priporočam za blagohotno naklonjenost, ter beležim

z odličnim spoštovanjem

2200 3-1

Ivan Kralj

arhitekt, stavitelj, Bled.

Naznanilo preselitve.

Uljudno si dovoljujem naznaniti svojim cenjenim naročnikom in sl. občinstvu, da sem svojo čevljarsko obrt preselil iz Sv. Petra ceste št. 55. na

Sv. Petra cesto št. 51.

Zahvaljujem se svojim cenj. naročnikom za izkazano mi dosedanje zaupanje in se priporočam še za nadaljno mi naklonjenost.

Velespoštovanjem

Josip Certalič,

2245

čevljarski mojster

Sv. Petra cesta št. 51.

Skladiščar 2279

vešč tudi nekoliko tesarske obrti, da lahko tudi popravi orodje za zidarstvo obrt, samec ali oženjen, se sprejme takoj. Plača po dogovoru, stanovanje pri lastniku. Poizve se na Trnovskem pristani 14.

**Pozor
kolesarji!** 563

Mesto K 110-—

samo po K 80-—, z

„Torpedo“ prostim tekom po K 95-— prodajam za reklamo nova prvovrstna „štajerska graška kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jamstvom, sveže, močne pneumatike po K 5-—, 6-—, 7-—; cevi po K 3-50, 4-—, 5-—. Vse potreščine, popraviljanja, emajliranje in poniklanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivalnih strojev

A. Weissberg, Dunaj II.

Untere Donaustrasse 23-1II.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50-80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in postaja Roč v Istri, črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 38 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode
od finega špirta
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirta za fini špirit in za vino pripravljene, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomažič,

Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Urarskega pomočnika in vajenca

sprejme FR. P. ZAJEC, optik in urar v 2302 Ljubljani. 3-1

Pozor!

Najnovejši in najfinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice itd. nudi vsakomur

dober in trajen zaslužek

Glavno zastop. in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd.

Franc Kos, v Ljubljani, Sodna ulica 3

mehanična industrija pletenja modne konfekcije.

Prospekti in ceniki brezplačno.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
neizpolnjeni potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetlika**
v Ljubljani Kolodvorska ulica 22.
Brezplačna pojasnila daje se brezplačno.

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portorose, Istra

se priporoča p. n. gostilničarjem, zasebnikom
in zadrugam, da se obrnejo v slučaju potrebe
do istega. Razpolaga z več kot
vina 1000 hl čistega pridelka svo-
jih članov, najboljše kakovosti in to: bela,
svetlo in temno rdeča vina. Na zahtevo se
poslje vzorce. **Zalogo vina** imamo odslej
v Ljubljani na Martinovi cesti 32 kdor
si ga želi naročiti, naj se obrne do sluga
Ivana Mejaka pri Aloj. Poljšaku. Cene:
bela, rumena K 34, črna refoška K 32 na
mestu v Ljubljani. Denar je vposlati naprej,
sicer se vino pošlje po povzetju. Kdor naroči,
ostane naš stalen odjemalec.
1695 1-1 **Načelnstvo.**

Izvrstna prilika za potovanje
V AMERIKO
je in ostane z novimi parniki

VELIKANI:

Kaiserin Auguste Vik-	1704	1-1
torja	25.000	ton
Amerika	24.000	"
Cleveland	20.000	"
Cincinnati	20.000	"
President Lincoln	20.000	"
President Grant	20.000	"

Brezplačna pojasnila daje:
FR. SEUNIG
Ljubljana, Kolodvorska ul. 22.

V najem se odda
velika ključavni-
čarska delavnica
Poizve se v Obrtnem pomožnem
društvu v Ljubljani, Kongresni
2271 trg šte. 4. I. 2-1

Hotel Liburnija
(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravil-
išču Opatija, stoji ob državni cesti v bli-
žini postaje električne železnice. Oskrbljen
je z vodovodom in električno razsvitlavo.
Sobe imajo krasen razgled na morje. V
hotelu se nahaja restavracija z izvrstno
kuhinja. Tudi se znamenita istrska in
dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se
Marija Medved, najemnica.

2306 8

Naznanilo.

Velečenjenemu občinstvu in svojim ljubim prijateljem uljudno nazna-
njam, da sem z današnjim dnem v obrat prevzel znani

Hotel „Ilirija“

Kolodvorska ulica št. 22.

Točila se bodo pristna dolenjska, štajerska, istrska in avstrijska
vina v sodih in steklenicah ter vedno sveže dvakratno marčno belo in
črno pivo iz Združenih pivovaren Žalec in Laški trg.

Gorka in mrzla okusna meščanska kuhinja ob vsakem dnev-
nem času, posebno ob odhodu in prihodu vseh vlakov. Opoldanski in
večerni abonement po prednostnih cenah.

Krasni prostori za družbe, svatbe; skupne pojedine po dogo-
voru. Popolno zadovoljitev p. n. naročnikov jamči moje dosedanje mnogo-
letno delovanje v največjih podjetjih.

 Gospodične, ki se hočejo v kuhinjstvu izvežbati, sprejemajo
se pod ugodnimi pogoji.

Velik senčnat vrt in kurljivo kegljišče.

Popolnoma na novo urejene sobe za tujce se zaradi bližine juž-
nega kolodvora najtopleje priporočajo.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi kot ravnatelju grand hotela »Union«
izkazano zaupanje bilježim

z najodličnejšim spoštovanjem

V Ljubljani, 10. avgusta 1910.

Ivan Bračič, hotelir.

Kavarna „Ilirija“

je vsak dan vso noč odprta.

2307 8

Velespoštovanjem

Štefan Miholič.

Cerkvena slikana okna

v pravem slogu, umetno in navadno izvršena izdeluje
specijalist **Maks Tušek** stavbni in umetni
v tej stroki steklar, Sv. Petra
nasip št. 7 v Ljubljani. Skice ter proračune na željo.

2164

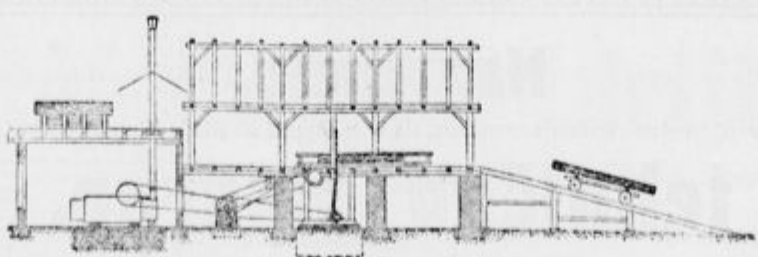
Sanatorij „Mirni dom“

sprejema v prvi vrsti bolnike in to moške na živcih bolehaajoče, potem alko-
holike in od težkih bolezni okrevajoče. V porabi so različne kopeli, kakor:
tope, mrzle, solčne in električne kopeli s pridatki in masaža. Zdravilišče je
tudi po zimi odprto. Cene so zmerne. Ceniki se dobijo zastoj. Pojasnila daje
lastnik in vodja dr. Fran Čeh, pošta Gornja sv. Kungota pri Mariboru.

JOSIP ČRETNIK

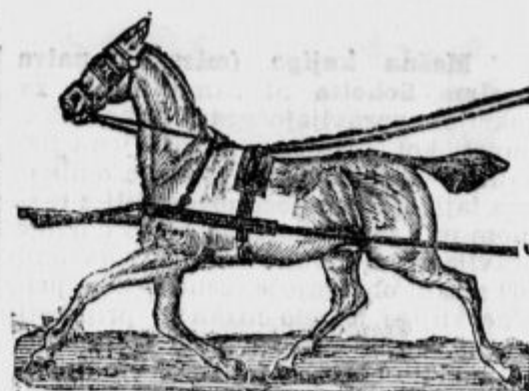
stavitelj umetnih mlinov in žag ter izdelovatelj
mlinov za ročni obrat, na šepelj, vodno in parno silo

ŠT. JURIJ OB JUŽ. ŽEL.

Pohvalna pisma in javna priznanja so vsakomur
na razpolago.

2141

JOSIP STUPICA

jermer in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav kakor tudi krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno
opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine
kakor tudi že obrabljene vozove in konjske
3699 oprave. 52-1

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. Škarda v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvirne.
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
Brezplačna pojasnila daje se brezplačno.

Več parcel

obstojećih iz njiv, dve ob glavni cesti,
zelo pripravi za stavbišče, pol ure od
Ljubljane proti Št. Jakobu ob Savi se za-
radi družinskih razmer **takoj proda**. Več
se izve pri **Mariji Vidmar**, Jarše št. 11,
pri Tolmačevem. 2225 3-1

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 27.
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. - Priznana fina
kuhinja. - Izborne pijače. - Nizke
cene. - Lepi restavracijski pro-
stori in povsem na novo urejen
= velik senčnat vrt. =
Vsako sredo pri ugodnem vremenu
VELIK KONCERT!

: Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočano **„Kuč“**
črno dalmatinsko vino
najboljše sredstvo
4 steklenice (5 kg) franko K 4-
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Anton Breskvar

stavniki ključar
Ljubljana, Florijanska ulica šte. 9

priporočam se slavnemu občinstvu, kakor tudi čistiti du-
hovščini za vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor:
ograde za grobove, križe, obhajilne
mize, navadne in žične ograje, vrata.
Velika zaloga štedilnikov,
kurjavna in pepelna vrata, zapahi
dimnikov, strelovodi, zastori
na valjih itd. itd.
Priporočam se tudi za vsakovrstna
popravlila, katera izvršujem hitro in
po nizkih cenah. 2130

1554
17-1

Termalno in močvirno kopališče STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.
Sezona traja od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53° C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekonvalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1. — nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja.

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina
finih ročnih del. —

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin, pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k temu pripadajoči material, namreč: volna, sukanec, svila, platno, juta, kongresno in švedsko blago. Montiranje, predtiskarija, tamburiranje in plisiranje. Izvršba točna in jako cena.

Najboljše mlatilnice

gepeljne, trijerje, čistilnice
(pajkelne), slamoreznice,
mline in preše za sadje,

amerikanske motorje na bencin

priporočata po nizki ceni Karol Kavšeka naslednika

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16

Slovenski ceniki brezplačno.

2885

Romanje v Lurd in Rim

Odhod iz Beljaka 2. septembra 1910. Potovanje traja 18 dni.

Potovalni načrt: Beljak - Pontabelj - Padova - Milan - Genova - Nica - Marzilja - Lurd - Marzilja - Genova - Pisa - Rim - Florenca - Benetke - Pontabelj - Beljak.

Odmori bodo v: Padovi pol dneva, Milanu pol dneva, Marzilji 1 dan, Lurdu 4 dni, Genovi 1 dan, Rimu 3 dni, Florenci 1 dan, Benetkah 1 dan

Cene: I. razred K 550.—
II. razred „ 440.—
III. razred „ 270.—

S temi cenami je pokrito: 1. Vožnja od Beljaka v Lurd in nazaj; 2. hrana, obstoječa iz zajutka, kosila, večerje med celo vožnjo; 3. vožnja romarjev in prtljage s kolodvorov in na kolodvore; 4. stanovanje; 5. napitnine gostiln, osobju in lokalnim vodnikom

Opomba: V Rimu sprejmo sv. Oče romarje v posebni avdijenci. 1948

Zahtevajte prospekte, priglasnice in položnice pri: Simonu Gaberou, dekanu in častnem kanoniku v Mariboru, predmetna župnija sv. Magdalene, in Ludoviku Ribiču, mestnem kaplanu v Radgoni (duhovni vodja romanja.)

Podjetje betonskih stavb!

BRATJE SERAVALLI & PONTELLO

Ljubljana, Slomškova ulica št. 19.

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometrov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in samotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopstvo svodov patent „Thru“

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figorca“

se priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3140 52—1

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov kron

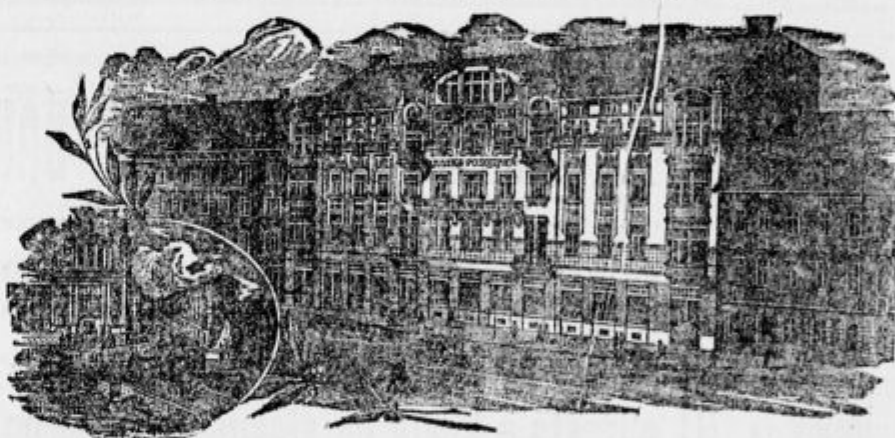
Lastna glavica K 503.575-98

Stanja vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belce, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec. Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Poliak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Daje po

4 1/2 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Prvi slovenski potrební zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

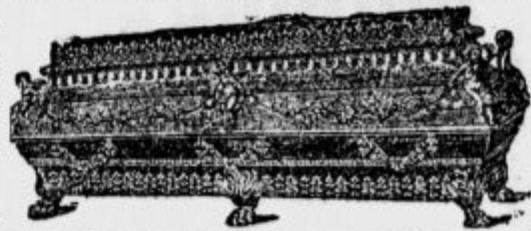
Prileja pogrebe od najprilprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliče, kakor: kovi-
naste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne
Telefon št. 297. cvetlice. Najnižje cene.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

5143 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Telefon 237.

Betonsko podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamena in marmorja
ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene,
postamente, balustrade, ornamente za fačade, vrtno ograjo, bangerje, krasne nagrobne spo-
menike in okvirje, korita in žlebove, cevi za kanale (6-100 cm premera), okvirje za stene
v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamantiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjamo na Carralythov umetni marmor za
obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepota brez
primere pri nizki ceni.

Xyolith je eden najboljših tlakov za cerkve in zakristije, za hodnike in kuhinje, delav-
nice in pisarne: tiha hoja, tople, higijenične, brez špranj, nezgorljiv, se lahko snazi;
v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlakovanje cerkev in vaš s
cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih ličnih vzorcih. — Terrazzo tlakovit

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v ko-
palnici, kakor tudi za fačade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v
ceolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

Projektiranje in izvrševanje železobetonskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih
poslopj po inženirju-strokovnjaku, ki
daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izolirna
masa“ zoper vlažnost zidov, na kojoj posebno opozarjamo.

771 1-1

:: Ljubljana, Dunajska cesta 73. ::

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,
- zimnati modroci, otroški vozički itd. -

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Dejniška glavica:
50 milijonov kron
Rezervni in var-
nostni sklad:
14 milijonov kron

Centrala v Pragi.

Ustanovljena l. 1868.

Podružnice v:
Brnu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krakovu,
Lvovu,
Moravski Ostravi,
Olomucu,
Pardubicah,
Plznju,
Prostějovu,
Taboru,
na Dunaju,
l. Herrengasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNOSTENSKE BANKE

Bančni prostori: **v TRSTU** Menjalnica:
Via S. Nicolo 30 Telefon št. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestuje vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje pred-
jame na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stavbne in carin-
ske kredite. Daje promose za vsa zrebanja. Zavaruje srečke proti
kurzul izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredujočih
industrijskih podjetjih.

Brzjavni naslov: Živnostenska Trst.

Ivan Dogan mizarski mojster v Ljubljani
Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogo hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce,
žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. ::

Naročila se točno izvršujejo. ::

Cenik s podobami zastoj in franko.

1539 1

Najcenejša zaloga. ::

Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga
rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Finland“, „Kronland“,
„Vaderland“, „Zeeland“, „Lapland“, „Menomi-
na“, „Maniton“, „Gothland“, „Marquette“ in
„Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskr-
bujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-
Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna
postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite
za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminent-
nega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec
vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno ce-
nejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tislerju“ 188 (52-1)

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov
stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v
:: tubah za akademične slikarje. ::

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje
in zidarje, štedilnega mazila za hra-
:: stove pode, karbolineja itd. ::

Priporočava se tudi slavnemu občinstvu
za vsa v najino stroko spadajoča dela
v mestu in na deželi kot priznana rečno
:: in fino in po najnižjih cenah. ::

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnejših do najumetnejših.

Skladišče tapet, oboknic
in okenskih karnis, zaves
in preprog

Ustanovljeno leta 1857

: **Zavod za pohištvo in dekoracije** :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 10

Velika izbira pohištve-
nega blaga itd.

Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.

Telefon št. 97

Najcenejše

dežnike in
solnčnike
domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kako-
vosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani

Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najfinerjih
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Stampiljske barve. Ogje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Silikarsko platno in
papir. Paleta, škatiče za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorci po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične
prstene in rudniške barve.

Priznana najboljša in najzdatnejša

oljate barve

za pleskarje, stavbe in pohištveno mizarje
in blane posestnike itd., priporoča

Adolf Hauptmann

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima

po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

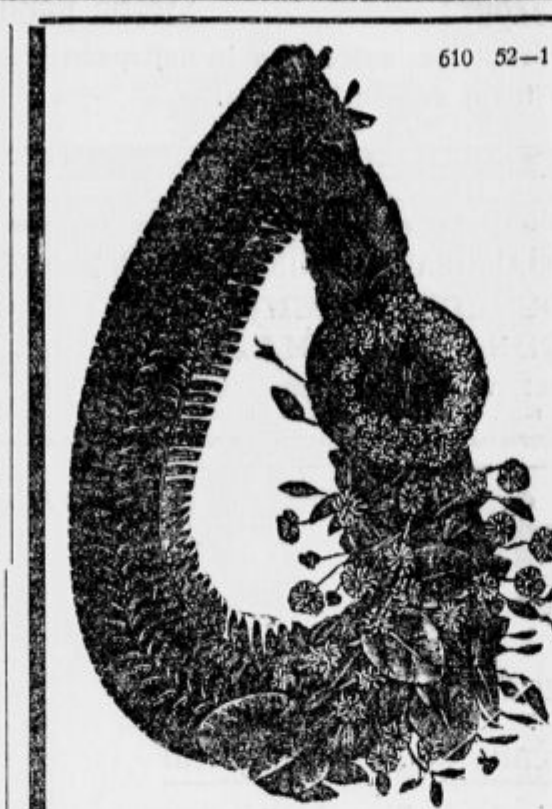
gipsa

alabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje. 52-1

Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

Znamka F. L. P.

610 52-1

Ustanovljeno leta 1900.

Odklikovan v:

Tvrška Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev

in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K

komad, tako da si vsako lahko izbere.

Najstarejša domača slovenska tovarna peči.

Ustanovljena leta 1888.

Založnik
zveze
ces. kralj.

avstrijskih
državnih
uradnikov

A. VEČAJ, LJUBLJANA

Trnovo, Opekarska cesta - Veliki strdan št. 9

priporoča vsem stavbnim podjetnikom in slav. občinstvu svojo veliko zalogo naj-
trpežnejših in sicer od najmodernejših prešanih in poljubno barvanih do najpri-
prostejših prstenih peči različnih vzorcev, kakor: renaissance, barok, gotske,
secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka
po najnižjih cenah ter je v svoji stroki popolnoma izvežban.

Za samostane in župnišča znaten popust. 1222

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

BREMENA

NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki
Kronprinzessin Cäcilie
Kaiser Wilhelm II, Kron-
prinz Wilhelm, Kaiser Wil-
helm der Große.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča
pojasnita točno in brezplačno. Postrežba pošena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste

Točna postrežba

- Najnižje cene -

31 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodnijski cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica šte. 3.

Klobuke,
cilindre in čepice

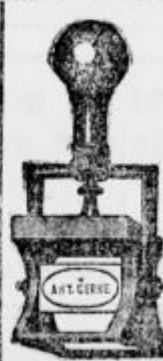
v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

2970 52-12

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj
kavčuk-štambljev

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 6.

Ceniki franko.

192 52

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancie in priljubljenosti torej najboljši
izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar
ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

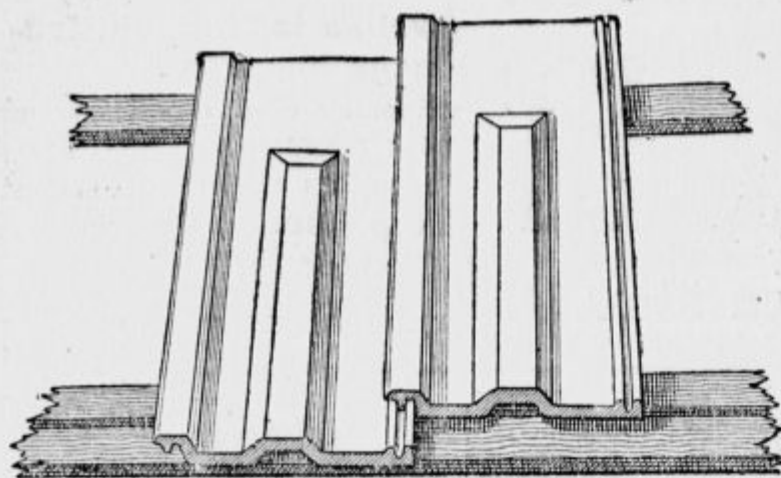
Edina tovarna za Kranjsko:

ulica Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

830 52-1

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše križje sreh sedanjosti. Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICNA DELNISKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz a. N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski
Zumberg, Mödling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk i. t. d., i. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

f. 105

St. 23.991.

Pomočnika

sprejme takoj

Primož Justin

2291 klepar, Glince, Vič. 2-1

Novo! Novo!

Trije moški zbori: 1. Bra-
tom Orlom! 2. Straža slo-
venska, naplan! 3. Slavček.
Uglasbil Josip Sieherl, Ribnica, Dol.
Gena 50 vinarjev.

Naroča se pri skladatelju po nakaznici, pošlje
se poštne prosto. Dobi se tudi v Katoliški Buk-
2224 varni v Ljubljani. 6-1

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, apnene

façadne barve

postavno zavarovane

v 50 vrstah od 24 v kg napre).

Ze desetletja dobro preizkušene in so
prekosile vsa ponarejanja. — Edino
sredstvo za pleskanje za façade, ki
so bile že pobarvane. 1166 (3-1)

ki se ne odlučijo
Email-façadne barve, in krijejo ob prvi
potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo
barvo, trde kot email, vporabne pome-
šane samo z mrzlo vodo. Antiseptične,
proste strupa, luknjičave. Idealni plesk
za notranje prostore, še nepobarvane
façade, lesene zgradbe: kot kolibe, pa-
viljone, ograje itd. Dobiva se v vseh
vrstah, otroški za m² 5 vin. Cenik in
prospekte zastoj in poštne prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.
Zaloga: Brata Eberl, Ljubljana.

Fani Komar

(oblastveno koncesijonirani učni zavod)
Ljubljana, Pred Skofijo št. 21
poučuje v krojnem risanju in praktičnem
izdelovanju oblek. 1144

Pekarija, slaščičarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg šte. 21.

Filialke:

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Največjo zalogo

**klavirjev in
harmonijev**

ima edina narodna trdka

Altonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in
zaprizeženi strokovnjak

v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Popravila in uglaševanja najceneje.

Prodaja na najmanjše obroke. — Jamstvo 10 let

Someščanje!

Dne 18. t. m. praznuje naš preljubljeni
vladar Njegovo Veličanstvo cesar Fran
Josip I. svoj 80. rojstni dan. Ta dan praz-
novali bodo z vladarjem vred hvaležnega
srca in v ljubezni udani vsi narodi širne
države.

Tudi naše deželno stolno mesto Ljub-
ljana, katere prebivalstvo je ob tožnih in
veselih dogodkih zvesto stalo ob prestolu,
tega velepomembnega dne zaostati ne more
in zaostalo ne bode.

Naznanjajoč, da sem naročil vsa mestna
poslopja okrasiti ta dan z zastavami, pri-
čakujem tudi od domoljubnih someščanov,
da store isto.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1910.

Zupan: Ivan Hribar.

2222 3-1

Kamnoseški izdelki iz marmorja za
cerkvene in pohištvene oprave, spo-
mniki iz marmorja, granita ali sije-
nita, apno živo in ugašeno se dobi pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kolodvorska
:: ulica ::

Delniški kapital 120,000.000 K

Podružnica

Rezervni zaklad 66,000.000 K

c. kr. privil.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

LJUBLJANA, Franca Jožefa cesta šte. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu,
na giro-račun in proti hranilnim knjižicam,
izdaja obrestujoče se blagajniške liste,
dovoljuje posojila na tekoči račun, dalje stavbna po-
sojila, carinska posojila, davčna jamstvena
posojila, hipotekarna posojila itd.
eskomptira menice in devize in priskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna pisma in priporočilna pisma
na vsa tuzemska in inozemska tržišča.

kupuje in prodaja tu- in inozemske rente, zastavna
pisma, delnice in srečke in daje vestno navodila za
nalaganje kapitala,
priskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavcije, služ-
bene kavcije in vadije za udeležbo pri dražbah,
sprejema v shrambo vrednostne papirje in oskrbuje njih
upravo in razvidnost,
oddaja proti ognju in vlogu sigurne samoshrambe
(Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter spre-
jema vrednostne predmete (precipioze) v hranitev,

zavaruje srečke in izžrebajoče efekte proti izžrebni izgubi
in oskrbuje brezplačno pregledovanje vseh zrebanju
podvrženih papirjev,
plačuje kupone, izžrebane papirje in valute pri svoji
blagajni,
daje predjeme na vrednostne papirje in blago ter
sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze,
priskrbi za svoje naročnike trgovske informacije v tu-
in inozemstvu itd. itd. itd.

Centrala na Dunaji.

1912 12

Podružnice: Bolcan, Bregence, Brno, Feldkirch, Gablonc, Gorica, Inomost, Karlovevari, Ljubljana, Lwów, Moravska Ostrovia, Olomuc, Opava
Pulj, Praga, Podmokli, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.